

Posamezne številke:
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

"TABOR" izhaja vsak dan, raz
nedelje in praznikov, ob
datumom naslednjega č.
mesecine po pošti D
temstvo D 20-50, dost
D 14- na izkaznic
Inserati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslaniha plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1-
ob nedeljah Din 1-50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mariboru,
Jurčičeva ul. št. 4, I. nadstropje. Telefon interurb. št. 278.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, priloge, desno. Tele-
fon št. 24. — SHS poštnoštekovni
račun št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odira. — Rokopisi se ne vračajo.

Leto: IV.

Maribor, nedelja 17. junija 1923.

Številka: 135

Angleška politika v Srednji Evropi.

Madžarska bi imela plačati reparacije, ker pa se vlada neče odzvati pozivom reparacijske komisije, bi bilo treba poseči po ostrejših ukrepih. Tako bi nastalo drugo, madžarsko Porurje. Grof Bethlen pa je prinesel s svojega potovanja novih okrepčil za madžarsko reakcijo. Zadnje dni je v parlamentu javno izjavil, da sta Italija in Anglija madžarski zaveznici. O Italiji je dejal, da ga ni vprašanja, v katerem bi imeli obe državi nasprotni interese. Po vsem tem je pričakovati, da bodo Madžari še bolj agresivnejši kot so bili doslej. Odklonili bodo reparacije, in kakor hitro jim uspe preloknjati gospodarski zid trianonske mirovne pogodbe, bodo osredotočili politični ogenj na politično stran. Madžari so že od nekdaj dobri politikaši; bilo bi napaka, če bi jih v tem oziru omalovali.

Madžarski, nemški in italijanski listi posvečajo posebno pozornost zadnjim političnim dogodkom: potovanju maršala Focha v Varšavo in Prago, generala Le Ronda v Jugoslavijo na eni strani, ter potovanju angleškega kraljevega para v Rim in akciji grofa Bethlena v Rimu na drugi strani. Češki list "Venkov", glasilo ministrskega predsednika Švehla, razpravlja o novem, mednarodnem položaju v Evropi, in sklepa, da se snuje nova politična konstelacija in sicer Anglija z Italijo. Francija z Malo antanto. Pariz ojačuje Malo antanto, Rim pa podpira Avstrijo in Madžarsko.

O novih kombinacijah se piše že dolgo. Marsikaj je pretirano in prenašljivo, nobenega dvoma pa ni, da se Anglija že dve leti odmika od Francije in da išče novo politično konstelacijo. O gospodarskih in psiholoških vzrokih tega preokreta se je že pisalo dovolj; danes pa vidimo pred sabo njegove posledice za Srednjo Evropo.

Vzrokov ni treba iskati daleč: angleški kapital je razočaran nad nasledstvomimi državami, ki mu ne nade dovolj prilike za eksploatacijo. Sicer Anglijo radi slikajo kot državo liberalnih nazorov in široke tolerance. Nihče ne more angleškemu narodu odreči njegovih vrtilin, vendar pa je politika Velike Britanije vse prej kot idealistična. Znano je, da je bila službenica Anglija ves čas rezervirana napram vprašanju o likvidaciji Avstro-Ogrske monarhije in da je popustila šele na pritisk zaveznikov. Na pariški mirovni konferenci so njeni zastopniki radi koketirali z zagovorniki donavske konfederacije; njeni organi v raznih mednarodnih komisijah so le preočito kazali, da jim Slovani niso samo neznani, ampak tudi vsled izvestnih predsodkov zelo malo simpatični. (V Jugoslaviji se je izkazal znani polkovnik Gosset). Dovolj je še v spominu, kako se je Anglija protivila koridorju in kako liko nam je šla na roko na Koroškem in v sporu z Italijo. Angleži so našo državo zatožili pri Zvezi narodov; njihovo stališče v vprašanju črne gore in Albanije je dokaz, da je oficijelna Velika Britanija sicer poznala dejanske razmere, da pa si je namenoma prisvojila italijansko stališče. Angleška politika je bila v vseh srednje-evropskih vprašanjih rezervirana in suha; najbolj so jo ogrevale ekonomske vezi. Znano je, da so Angleži zlasti v prvih treh letih po sklepu premirja na vsi stoč razširjali vpliv britanskega velekapitala in so prevzeli celo vrsto važnih rudnikov in drugih ekonomskih naprav.

To so negativne strani angleške politike na tleh nekdanje Avstro-Ogrske, s čimer seveda ne trdimo, da ni bilo tudi

Iz narodne skupščine.

Dr. Ninčič odložil ekspozice za ponedeljek.

Beograd, 16. junija. (Izv.) Danes ob 9. uri predpoldne je otvoril predsednik narodne skupščine Ljuba Jovanović sejo narodne skupščine. Po verifikaciji zapisnika zadnje seje odgovarjajo ministri za socialno politiko g. Ninko Perić in minister narodnega zdravja dr. Slavko Miletić na interpelacije posameznih poslancev. Zatem je bila seja prekinjena za eno uro, da se načelniki klubov posvetujejo o izvolitvi odbora za

Demarša v Sofiji odgodena.

Beograd, 15. junija. "Politika" doznava, da je na včerajšnji seji vlade bilo sklenjeno, da se določi končni termin za predajo note bolgarski vladi. — Poslaniku Rakiću se je dalo naročilo, da izvrši demaršo, čim dobe predstavniki Male antante in Francije potrebna navodila od svojih vlad. Dopisnik zagrebške "Riječ" je istotako doznal, da je vlada demaršo odgodila, ker se vleče še niso složile v konstataciji, da bi bila neuilska mirovna pogodba doslej kršena. Demokrati bodo jutri zahtevali tajno sejo narodne skupščine, ker se splošno misli, da je radikalna vlada zopet doživela veliko blamažo in opustila najugodnejši moment za intervencijo.

Beograd, 15. junija. Vlada je ponoči preklcala poslaniku Rakiću dane instrukcije glede demarše. Zgodilo se je to vsled pritiska zastopnikov velesil, pri katerih je zopet Italija izposlovala sklep da se ne nastopi ostro proti Bolgarski. Francija je sicer izrekla solidarnost z Malo antanto, Anglija pa se je pridružila Italiji. Tako je prišlo, da se je zastopnik Italije pri Ninčiču izrekel zoper intervencijo, angleški zastopnik pa je

zakonski načrt, ki ga je vložil g. Voja Lazić in ki se nanaša na odškodnino za pokrajine, katere so trpele vsled toče. — Odbor je bil takoj po tej seji izvoljen. Zbornica do dvanajste ure še ni prešla na dnevni red. Po ponovni otvoritvi seje je izjavil minister za zunanje stvari dr. Ninčič, da danes ne bo podal svojega ekspoziceja o položaju v Bolgariji, ampak šele v ponedeljek.

zahteval ublaženje note. Tudi v Pragi, Bukarešti in Atenah so bili na dan isti uplivi. Vendar sta ostali češkoslovaška in grška vlada z nami solidarni, rumunska je pa kolebala. Vendar se je vsled teh dogodkov izročitev note odgodila in se vrše novi razgovori.

Beograd, 16. junija. (Izv.) V političnih krogih se živahno razpravlja o dejstvu, da naša vlada še ni odposlala v Sofijo note, ki jo je že bila sprejela in svojo namero sporočila tudi nekaterim novinarjem. Danes pa je vlada odstopila od svoje prvotne namere. Kakor se trdi v političnih krogih, razlogov za to ni iskati v Beogradu, nego pri naših zaveznikih. Ta vest je izzvala še večjo pozornost in se zahteva od ministra za zunanje stvari, da pojasni tudi razloge za stališče zaveznikov.

Povratek Ferdinanda Koburga na vidiku?

Berlin, 16. junija. (Izv.) Tukajšnje časopisje prinaša iz Stuttgarta vest, da je bolgarski kralj Ferdinand iz kopališča Mergentheim neznano kam odpotoval.

Stambolijski ustreljen ali še živ?

Poslanik Rakić o poročilih sofijske vlade.

Sofija, 15. junija. (Izv.) Stambolijski je bil včeraj ob 7. uri zjutraj ujet. Hotel se je sam udati vladnim četam. Popoldne krog tretje ure so ga prepekljali z avtomobilom iz Vetrena v Tatar-Pasardžik. Med potjo so ga hotele množice napasti in linčati. Radi tega so ga odvedli zopet nazaj v Slavovico. Med potjo je napadel avtomobil oddelek kmetov, pri čemur se je Stambolijskemu posrečilo pobegniti. Takoj nato je bilo izdano povelje za zasledovanje Stambolijskega. Zasledovalci so imeli nalog, da ga ujamajo živega ter ga pod varnim spremstvom prepeljejo v Sofijo. Pri zasledovanju se je vnel kratek boj, tekom

katerega je bil Stambolijski ubit. Vlada obžaluje smrt Stambolijskega ter je odredila strogo preiskavo.

Sofija, 15. junija. (Izv.) Bolgarski dopisni urad poroča: Odpor pristašev Stambolijskega je zlomljen. Vest, da se jim je posrečilo odrezati Sofijo od ostalega ozemlja, je izmišljena. V vsej državi vlada popoln red.

Beograd, 16. junija. (Izv.) Včeraj popoldne ob 5.30 je prejelo naše ministrstvo za zunanje zadeve od našega poslanika v Sofiji g. Rakića brzojavko, ki je bila odposlana ob 4. uri popoldne. V brzojavki javlja g. Rakić med drugim, da je vest o smrti Stambolijskega,

na čelu narodne samoodločbe in ki so že po svoji naravi miroljubne. Angleška politika je nasprotnica nemškega imperijalizma, na drugi strani pagasama podpira in krepi. Ni čuda, če v Avstriji pogrevajo nade o zedinjenju z Nemčijo in celo o združitvi Avstrije in Madžarske. Anglija posveča vedno več pozornosti madžarski propagandi in verjame ljudem, ki so še pred 5 leti hujskali na vojno proti Angliji in celokupni antanti in katerih politična ideologija popolnoma nasprotuje demokratizmu britanske države. Jasno je, da Mali antanti preostane samo Francija, ki je bila vsekdar iskrena prijateljica malih narodov in katere nacionalno pojmovanje se ujema z našim. V interesu miru, ki ga ogrožajo v Srednji Evropi italijanski fašizem, pangermanizem in madžarska oligarhija, bi bilo želeli, da bi se Anglija ne približala oni točki, kjer bi bili interesi Male antante zadeti v živo.

ki jo je razširila Cankovova vlada, povsem netočna. Tudi vest, da bi bil Stambolijski ujet, še ni potrjena od verodostojnih ljudi. Bolgarska vlada namenoma razširja vesti o Stambolijskem, kakor tudi o njegovih neuspehih. Njeno ravnanje ima namen, da povzdigne med prebivalstvom Sofije in med kmetскими masami zaupanje v novi režim. Ker so vse pčle zveze z notranjostjo dežele prekinjene, je Cankovovi vladi omogočeno, da s pomočjo svojega tiskovnega oddelka razširja vesti, katerih verjetnosti ni mogoče kontrolirati. Vsled tega je treba vse vesti Cankovove vlade sprejemati z največjo rezervo.

Beograd, 16. junija. (Izv.) Tukajšnje popoldanske novine javljajo iz Caribroda in iz Sofije, da Stambolijski še vedno vodi borbo proti komitašem in regularnim četam.

Bolgarski dogodki pred narodno skupščino.

Beograd, 15. junija. Poslanec Vilder je poslal na predsedstvo narodne skupščine pismo, v katerem graja, da vlada ne obvešča skupščine o dogodkih na Bolgarskem in vpraša predsednika, kaj je ukrenil, da zaščiti pravice parlamenta in zahteva od vlade stalne informacije za skupščino. Predsednik skupščine odgovarja, da bo vlada o pravem času dala poročilo. Posl. Vilder v debati pravi, da se vlada že od srede ni ganila. Vendar je demokratiški klub lojalno preko predsednika skupščine zahteval, da dobi od vlade pojasnila za skupščino. Potrebno je ne samo, da vlada da informacije, ampak da se tudi sama informira o razpoloženju narodne skupščine in najde pravo pot za poplpanje. Vlada in predsednik pa že od srede sem niso našli časa za odgovor, dočim se dogodki v naši sosedni državi razvijajo s kinematografsko naglico. — Listi poročajo, da bo vlada izročila noto. Za javnost ni ostal ta korak tajnost, ostal pa je tajnost za narodno skupščino. Zahteva, da minister Ninčič pride v skupščino in stavi bolgarsko vprašanje na diskusijo. Predsednik izjavlja, da bo postopal drugače, če to želi cela skupščina, ne pa samo posameznik. — Nato se je nadaljevala specialna razprava o naknadnih in izrednih kreditih, v kateri je prišlo do ostrega konflikta med ministrom prosvete Trifunovićem in bivšim ministrom Pribečevićem.

Madžarske priprave ob mejah.

Budimpešta, 16. junija. (Izv.) Na poziv ministrskega predsednika se je državni upravnik Horthy povrnil s svojega potovanja v Budimpešto. Povod njegovemu povratku je kritična situacija na Balkanu. Danes se je pod predsedstvom Hortyja vršila seja ministrskega sveta, ki se je bavila v glavnem z dogodki v Beogradu. Doznava se, da se je razpravljalo tudi o vojaških ojačenjih na češkoslovaški meji in domneva se, da bo v primeru, ako kraljevina SHS dobi mandat za vojaško intervencijo v Bolgariji, držala Češkoslovaška Madžarsko v šahu. Ob tej priliki se je govorilo tudi o vojaških pripravah Male antante, ki vznemirjajo madžarsko vlado. Ministrski svet je sklenil, da pošlje o teh pripravah posebne note vladama v Rim in v London.

BORZA.

Curib, 16. junija. (Izv. Sklepnih tečaj). Pariz 35.10 Beograd 6.10, London 25.68, Berlin 0.0049, Praga 16.655, Milaz 25.62, Newyork 556.75, Dunaj 0.00785, žig. krone 0.00785, Budimpešta 0.07, Varšava 0.0085, Sofija 7.25.

Politično obzorje.

Strankarske razmere v Bolgariji.

Z ozirom na državni prevrat v Bolgariji, ki so ga izvedli rezervni oficirji s sodelovanjem makedonstvujuščin in ki je privedel na vladno dosedanje opozicijo, bodo tudi naše čitatelje zanimale strankarske razmere v Bolgariji.

Najmočnejša stranka je bila Stamboljskijeva zemljoradniška stranka, ki je bila osnovana že pred 20 leti na bazi združenj ter se je sprva tudi nazivala stranka družabnikov. Spočetka svojim poslancem ni dopuščala nikakih stikov z vladarjem, bila je proti uradništvu, koje ga redukcija na minimum je bila ena njenih glavnih zahtev, zavzemala se je za narodno milico ter za pravično razdelitev davkov. Bila je republikanska ter precej podobna ruskim socijalnim revolucionarjem. Ko je prišla na vladno, se je sicer otresla demagoških gesel, toda ostala je zvesta svojim terorističnim metodam. Njeni glavni voditelji so vsi ministri Stamboljskejeve vlade s Stamboljskijem na čelu ter predsednik soobranja Botev. Glavno glasilo stranke je »Zemledelsko znanje«.

Komunistična stranka se je razvila iz nekdanjih »Tesnih socijalistov«; tesni in ozkosrčni za to, ker so bili najnevarnejši marksisti, kar pa jih nikakor ni motilo, da bi ne bili nekaj časa v zelo sumljivih zvezah s carom Ferdinandom. Ker v Bolgariji ni veliko industrije, je stranka bolj demagoška in zbira krog sebe vse nezadovoljne elemente, katerih je v Bolgariji po porazu v svetovni vojni in drugih nadlogah, ki so obiskale deželo, veliko. Voditelji stranke so Blagojev, Gjorgje Dimitrov, Lukanov, Kabakčijev, in Kolarov. Glavno glasilo stranke je »Rabotnički vestnik«.

Široki socijalisti, prej ujedinjeni socijalisti, danes delavska socijalno-demokratska stranka, niso taki teoretični, kakor komunisti, ter so bili leta 1919 v vladni koaliciji. Vodja stranke je odvetnik Janko Sakazov. Organ stranke je »Narode«.

Demokratska stranka ima za program ujedinjenje vseh Bolgarov ter se je naslanjala v zunanji politiki na Rusijo in njene zaveznike. Za časa svetovne vojne se je potegovala za to, da bi se Bolgarija priključila antanti. Leta 1908 so proglasili demokratije samostojnost Bolgarije ter jo povzdignili v carstvo. Malo pred

razpadom bolgarske fronte v Macedoniji je sestavil voditelj Aleksander Malinov vladno ter prisilil v septembru 1918 carja Ferdinanda, da zapusti Bolgarijo. Vendar pa ni ostala stranka na vladni dalje, kakor do novembra in je to danes najmočnejša meščanska stranka v Bolgariji. Ostali voditelji stranke so Andrej Ljapčev, N. Mušanov, profesor Molov, profesor Danilov, Raško Madžarov, St. Babadžanov in Slavejkov. Glasilo stranke sta »Preporec« in »Zora«. Najmočnejšo finančno zaslombo stranke tvori banka, kateri stoji na čelu večkratni milijonar Krum Čaprašikov.

Radikalci, ki se pravzaprav nazivajo radikalne demokrate, imajo največ pristašev med učiteljstvom in uradništvom. Po svojem delovanju so idealisti in utopisti. Vodja stranke je Najčov, Canov. Glavno glasilo je »Radikal«.

Narodno napredna stranka je nastala leta 1920 po združenju narodne in liberalne stranke. Šef stranke je rusofil Todor Todorov. Glavni organ stranke je »Mir«.

Stranka, ki je zavedla Bolgarijo v svetovno vojno, je liberalna stranka, ki je nastala po fuziji treh strank. Stranka je izrazito protiruska in znana kot germanofilska. Njen organ je »Narodni Prava«.

Izmed ostalih manjših strank je treba omeniti posebno organizacijo »makedonskih prostovoljnih bratstev«, katerim načeljuje znani makedonski komita Todor Aleksandrov. Obstoja v večini iz makedonskih emigrantov, ki so prišli polagoma v Bolgarijo do precejšnje moči. Njen program vsebuje združenje Macedonije z Bolgarijo.

Pred nedavnimi volitvami so se združile vse meščanske stranke v opoziciji proti Stamboljskemu. Ker je Stamboljskij pritegnil v svojo stranko vse kmečke elemente, more nova vlada računati samo na inteligenco. Kakšen bo izid meščanske vojne, ki se bje danes v Bolgariji, je težko reči. Povdariti pa je treba, da nima Stamboljskij v svojem programu razen seljaške samovlade nikakih nacionalističnih idej, katere tem bolj zastopa opozicija, ki je danes na krmlu in ki po svoji velebolgarski politiki znači stalno nevarnost za našo državo in za neillysko mirovno pogodbo.

Poljsko pismo.

Warszawa, začetkom junija.

Zdi se, da poseti tujcev na Poljskem nikakor ne bo prenehal. Dne 16. m. m. je posetil Poljsko načelnik angleškega gen. štaba Lord Cavan, da vrne poset prejšnjega poljskega vojaškega šefa gen. Sikorskega v Londonu. Vključ temu, da Cavan ni Francoz, je bil tudi on sprejet zelo prijateljsko, da si o kakšnem navdušenju, kakor ob priliki Fochovega poseta, ne more biti govora. Po pregledih vojske, letal in vojne akademije se je odpeljal L. Cavan čez tri dni v Poznan, kjer se je udeležil vojaških vaj. Zanimivo je mnenje Angleža: ki ga je izrazil dopisniku »Kurjera Polskega«. Pohvalil je predvsem poljsko armado in njene voditelje, v obče ves napredek, ki

ga kaže mlada republika, vendar se je zelo spretno izognil politiki, češ, da kot vojak in gost prejšnjega generalštabnega načelnika Sikorskega ne more podati svoje sodbe tudi o njegovi politiki. Razumljivo je, da vojak Anglež ne bi razumel politike vojaškega Poljaka, ki se je opiral v parlamentu na narodne manjšine in žide!

Izmed mnogih zborovanj, ki so se vršila v preteklem tednu po vsej državi, je najzanimivejša gotovo anketa poljske žurnalistike, ki jo je sklopila vlada. To pa predvsem radi tega, ker je vlada sama pokazala voljo, da odpomore različnim nedostatom v informacijski službi. Seveda je treba, da so poljski listi te

skrbi ne mogoče toliko vredni kakor potrebni. Pravijo, da so pisani po načinu francoskih listov, gotovo pa se človek pri tej primeri spomni na rimljansko pravicoljubnost: si parva licet componere magnis. Na zborovanju srednješolskega učiteljstva v Krakovu je govoril tudi zastopnik iz Jugoslavije, nek g. Slaski; zanimivo bi bilo izvedeti, kdo izmed profesorjev še razven dr. Ilesiča reprezentira danes Jugoslavijo na Poljskem.

Tukaj je pred sodišči mnogo političnih pravn. Nedavno se je končal proces proti komunistom v Lwowu, drugi proti beloruskim upornikom je ravno sedaj v teku pred sodiščem v Bialostoku, najzanimivejša razprava pa se je vršila dne 18. maja v Warszavi proti poslancu St. Stronskemu, ki je bil tožen radi žaljenja časti predsednika republike (iz l. 1922) J. Pilsudskega. Ne bilo bi nič posebnega na tej razpravi, če bi nam ne podala tako jasne slike razmer političnega življenja preteklih let. Stronski se je moral zagovarjati za članek, ki se glasi: »Tako se toraj približuje g. Pilsudski v bratovščini z levico, židi in Nemci na potu brezpravja in sramote, ko mu je večina poljskih poslancev izrazila neznanje, smešnost in pokoravanje, ki ga je zaslužil z omalovaževanjem obvezne prave.« Stronski sam jurist in ugleden politik je priznal svoje besede ter skušal znova dokazati, da je bil tudi upravičen jih napisati. Priče so mu bili poslanci Lutseawski, Korfanti in Dubanowicz. Znano je, da je bil pred sprejetjem ustave na Poljskem Pilsudski samo začasni predsednik, nekakšen diktator, ki ni imel enakih pravic, kakor jih ima sedaj St. Wojciechowski. Zato je imel vso oblast v rokah sejm oziroma tzv. »Komisja Konstytucyjna«, ki je določila, v slučaju, da tega ni hotel storiti predsednik republike, tudi min. predsednika. Začetek oziroma povod pregrehi Stronskega je bila dvomesečna vladna kriza lanskega leta, ko Pilsudski ni hotel poveriti od parlamenta določenemu kandidatu Ponikowskemu sestave vlade. Ker nato Artur Sliwinski, ki ga je Pilsudski določil za min. predsednika, v parlamentu ni dobil potrebne večine, je sejm znova izbral novega kandidata, znanega W. Korfantiya. Ko pride ta k Pilsudskemu, mu je predsednik republike izrazil svoje dvome nad zmoglostjo njegove vlade ter mu obenem še namignil, da ne bo podpiral njegove liste. Nekaj dni nato zglasi prezidentova pisarna pismo predsedniku zbornice, kjer Pilsudski pravi, da namerava demisionirati, ker noče Korfantiyu pri sestavi vlade stavljati zaprek. Ko pride nato Korfantiy k njemu s popolno ministrsko listo, je Pilsudski vključ temu, da ni znal povedati vzroka, ni hotel podpisati ter mu ponovil svojo namero o demisiji. Sejm je po tej izjavi čakal celih 5 dni na njegov odstop, inozemski listi so že prinašali slike odstopiščev poljskega prezidenta, Pilsudski pa je še zmiraj mirno sedel na svojem mestu. Ker se toraj Pilsudski ni držal niti svoje besede, niti ni upošteval določbčasne konstitucije, je predlagala v parlamentu desnica predsedniku republike nezaupnico. Predlog je bil z večino poljskih glasov sprejet — propadel — je zato, ker so glasovali proti židi in Nemci. Ko je prišla pozneje k Pilsudskemu še deputacija parlamenta, da zahteva od njega od-

ločitve, je zagrozil z domačo vojno. Vključ temu pa se je končno moral pokoriti volji kluba 15 poljskih poslancev, ki so samo iz oportunitizma in bojznosti pred državljansko vojno glasovali proti nezaupnici, s tem, da je poveril enemu izmed treh predlaganih kandidatov sestavo vlade. Dolgotrajna kabinetna kriza je bila končana s tem, da je postal Nowak min. predsednik, mesto znanega in previdnega diplomata Skirmunta zunanji min. Narutowicz, ki se kot inženjer in profesor ni nikdar mnogo pečal s politiko, v finančno ministrstvo je prišel mesto Michalskega, ki je vzdržal marko na višini 3700 za 1 dolar, Jastrzebski, ki je plačeval za dolar že 50.000 Mp! Vključ vsem dokazom in pozitivni izpovedi priče je bil Stronski obsojen na 100.000 Mp kazni. — Človeku se zdi, kakor bi poslušal razsodbo kakšnega avstrijskega sodišča, ki je l. 14.—15. sodilo »srbofile«.

Politične vesti.

* Protiv v Zagrebu. V četrtek je prišel v Zagreb g. Stojan Protiv. Imel je razgovore z nekaterimi tamošnjimi politiki. Napram uredniku »Novosti« je izjavil, da je v Zagrebu na potu iz Cirkvenice, kjer se je zdravil. V Zagrebu je ostal do sobote in se podal potem v Rog Slatino, kjer ostane do avgusta. Njegovo bivanje v Zagrebu ni imelo političnega značaja. Hotel se je le z znanci pogovarjati o zadnjih dogodkih na Hrvaškem, ker je v Cirkvenici živel daleč od vsake politike.

* Tudi našim Madžarom raste greben. Pod radikalno vladno, ki živi samo od milosti protidržavnih elementov, je pričel rasti kakor našim Nemcem, greben tudi vojvodinskim Madžarom. V nedeljo, dne 10. t. m. so imeli Madžari v vse Vojvodine v Subotici važno politično konferenco, na kateri so utrdili smernice za svoje nadaljno politično delovanje. Sklenili so, osnovati povsod svoje politične organizacije in razviti živahno agitacijo, da zopet pribore nekdanje svoje politične pozicije v Vojvodini. Z vključili so tudi, da stopijo v stik z Radicem, da se dogovore z njim glede aktualnega skupnega sporazumnega stopanja. Najvažnejši sklep konferenca pa je, da morajo vse madžarske politične organizacije zbrati ves razpoložljivi material, s katerim bodo potem vojvodinski Madžari stopili pred Zvezo narodov ter dokazali da naša država ne izpolnjuje obveznosti glede narodnih manjšin. Vse to hujšaško madžarsko delo pa sedanja radikalna vlada ne le tolerira, ampak celo podpira s tem, da preganja vsakega Jugoslovana, ki se zgraža nad madžarsko predrznostjo. Daleč, daleč smo prišli leta Gospodovega 1923., peto leto po osvobojenju, v radikalni državi SHS!

* Zdrava lekcija Nemcem. Poročevalec »Prager Tagblatta« je imel razgovor z generalnim tajnikom Zveze narodov Sirom J. E. Drummondom, ki se je mudil te dni v Pragi, o političnih razmerah v češkoslovaški državi. Drummond je izjavil predvsem, da pomenja Češkoslovaška v zvezi z antanto element miru v Evropi in da se tudi trudi, da bi dala vsem manjšinam njihove pravice. Na adresu Nemcev je izjavil, da so zelo nerazumni in da se morajo najprej čutili državljane Češkoslovaške. Izjavil je, da lje, da Zveza narodov nima namena vzdrževati nekako stalno komisijo za študij manjšinskih vprašanj. To bi bilo v nasprotju z mirovnimi pogodbami. Ta zdrava lekcija velja tudi za naše Nemce.

* Tudi na Kitajskem zopet revolucija. Kitajsko vojaštvo je prišlo v ostro nasprotje s predsednikom republike. Predsednik Li-Jang-Hung se je umaknil v Tientsin. Vojaštvo je organiziralo upor. Vodja vojaške opozicije je predsednika aretiral, a ga je zopet pustil, ko je predsednik oddal vse uradne pečate. Nekateri bivši ministri vodijo še nadalje vse državne posle. V Pekingu je mir.

Joško Kovič:

Molière: George Dandin.

(K premijeri v Narodnem gledališču v Mariboru, v nedeljo dne 17. junija 1923.)

V času, ko je Ludvik XIV. dvigal žezlo absolutizma, ko se je naduta aristokracija šopirila z modrostjo rafiniranih manir, ko je plemstvo z nebesnih višav mežikaje motrilo uboge plebejce, je živel Molière, ubog, zaničevan, preganjan, varan...

Pred enim letom, o priliki njegove tristoletnice, se mu je pa klanjala vsa kulturna Francija, spominjajoč se svojega velikega komediografa z različnimi slavnostnimi prireditvami. In ni ga danes razen Shakespearija, ki bi bil bolj znan in popularen kot Jean Baptist Poquelin, najodličnejši reprezentant francoske komedije in komedije sploh.

Komedija — in zazveni ti na uho: Molière. Pred seboj vidiš ljudi na vrhovi, v različnih barvah, v različnih, včasih do karikature našemljenih pozah, navidezne marionete, a v bistvu klaverna, uboga bitja, izbičana od življenskih neprilic. Zato se nam zdi na prvi hip večina Molièrovih komedij v diametralnem nasprotju z njegovim življenjem.

Kakor je bistvo tragike optimistično, tako je bistvo komike skeptično. Tragedija razpreza svoje korenike, izvirajoče iz človeške individualnosti, preko nje, puščajoč močno sled v razvoju člove-

štva. Komika je skeptična, komaj svarilna beseda, ki jo človek že jutri pozabi. Človek tragedije more biti nesmrten, bitje komike je od danes do jutri. Komika ne obdaja človeka z nimbusom, pač pa ga smatra za smešno klaverno podobno, z grbo na plečih, v nadlogo sebi in drugim. Glejte: tako je, taki smo, taki bomo; ubogi revni, grbasti, smešni, zaničevani, a nič zato — kizmet! Fabricirana bitja, zemlja pa se brezbrizno suče okoli svoje osi in vsak upor je bob ob steno: — Dandin, zakaj bi z glavo skozi zid?!

Vedno zaljubljeni Molière je bil vedno razočarani ljubimec; njegovo vroče srce je bilo polno razočaranj in nesoglasja z zloglasnim svetom. Štirideset let star, se je poročil z 19-letno hčerko voditeljice potujočega gledališča, pri katerem je sodeloval kot potujoči igralec že iz mladih let. Ta zakon pa je bil za fino čutečega in skrajno občutljivega pesnika dosmrtna duševna muka. Žena, ki jo je goreče ljubil, ga je varala ter mu z nezvestobo kalila že itak burno življenje.

Tak je George Dandin, vedno varan in goljufan. Pred njegovo hišo se odigrava tragedija njegovega lastnega življenja. A občinstvo se zabava... zabava se, ker je Molière hotel in znal tako, hoteč skriti svetu lastne solze, ki so se mu pri ustvarjanju češče zablščale na manuskriptu.

Kot okvir tej komediji si je Molière »izposodil« aristokracijo, ki mu je bila vedno trn v peti. S satiričnim bičem je oplazil, kakor nešteto krat, po puhloglavih frazah in domišljavih manirah, proti katerim se brezuspešno bori ubogi George Dandin. Toda tudi Dandin dobi lekcijo: Kmet si, zakaj siliš med gospodo, ki nisi zanj in ona ne zate?!

To je snov, embrio, iz katerega se poraja vedno silnejša, tragikomična figura George Dandina, ki se po mnogih mukah, po zaničevanju svoje žene — »plemenite gospodične«, dokoplje do spoznanja in bridke resignacije, češ: »George Dandin, rep med noge! Kdor je kot jaz poročil ničvredno žensko, stori najboljše, da se takoj obliže z mrzlo vodo.«

Konec komedije — in mi se zabavamo. Zabavamo nad neskončno osamljenim človekom, ki je v posmeh in izrabljanje nadutim ljudem.

Zabavamo se... a za Dandinovo masko se skriva — genij Molière, skriva se usoda enega največjih francoskih duševnih velikanov in zdi se, da je šminka podpluta s trpkimi solzami.

A mi — se zabavamo...

George Dandin je zadnje dramsko delo, ki se vprizori v letošnji sezoni. Igrajo: gđc. Kraljeva, gđc. Petkova in gđc. Savinova ter gg. Grom, Harastovič, Kosič, Kovič, Tomažič. Režija: g. Kovič.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, I. nadstr.

posluje ob nedeljah od 1/2.10.—1/2.11. ure
in ob četrkih od 18.—1/2.20. ure
mladin. oddelak ob sobotah od 18.—19. ure

Dnevna kronika.

— Glasbena Matica koncertuje tudi v Gornji Radgoni. Na izrečno željo G. Radgonskih rodoljubov bo pela G. M. Radgoni. V to svrhu se odpelje iz Maribora v soboto 23. tm. ob 17. uri popoldne, pride ob pol 20. uri v Radgono, kjer že pol ure pozneje nastopi. Za prenočišča bo preskrbljeno v G. Radgoni. Drugo jutro se popelje v Ljutomer, kjer bo nastopila popoldne ob 15. uri.

— V znamenju nemško-radikalnega bratstva. V Vojvodini se nahaja na progi Novi Sad - Sombor vas Karlovo. Karlovo se je imenovala od osvobodjenja do danes tudi železniška postaja, te dni pa je železniško ministrstvo — najbrže na ljubomnem poslancem — prekrstilo postajo v Karlsdorf in se na postajnem poslopju tudi že blesti novo ime — Karlsdorf. Če bo šlo tako naprej, se nekega dne tudi še lahko zgodi, da bo na našem mariborskem glavem kolodvoru mesto Maribora zabeležilo zopet ime — Marburg. V Celju — Ptuj — Pettau itd. Heil Paschitsch!

— Velik shod v Kragujevcu. Jutri v nedeljo 17. tm. se vrši v Kragujevcu v Srbiji velik shod Orjune, katerega se udeležijo ljudstvo iz cele Sumadije. Po naročilu ljubljanskega oblastnega odbora se je odpeljal na ta shod kot zastopnik slovenskih Orjun naš urednik g. Radivoj Rehar.

— Nova Vujičičeva modrost. Poslovanje sedanega notranjega ministra, Sovnističnega velikaša Vujičiča, postaja dan za dnem bolj skandalozno. Njegove famozne odredbe v raznih nacionalnih zadevah so naravnost fenomenalne, druge pa so skrajno bedaste. Krono vseh nemarnosti in sovništvih zlobnosti pa si je splel z odlokom, da subotška mestna občina ne sme »dajati svojega dnevnika«. V Subotici, ki šteje nad 70.000 Jugoslovencov, niso doslej imeli niti ene jugoslovenske tiskarne, vse so bile v madžarskih rokah. Zato tudi noben jugoslovenski list ni mogel uspevati, propadli so vsi, ker so madžarske tiskarne toliko časa navijale cene, da so jih zadušile. Nedavno pa se je občina sama odločila zgraditi in urediti novo moderno tiskarno ter na svoj račun izdajati jugoslovenski dnevnik, kar bi za Subotico bila velika pridobitev. List bi se dni moral pričetiti izhajati — pa je prišel odlok Vujičiča, s katerim se izdajanje lista zabranjuje — »ker ni v navadi, da bi občina izdajale liste«. To famozno prepoved je izdal gotovo zato, ker bi subotški občinski dnevnik ne bil radikalen in velikosrbski!

— Dobro jedi, še včas veseli. Zato kupujte »Pekate«. So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

— Razpis službe stalnega šolskega sluga na državni dvorazredni trgovski šoli v Mariboru. Pogoji: 1. Znanje slovenskega jezika v govoru in pisavi. 2. Prošnja mora biti pisana lastnoročno in imeti sledeče priloge: a) rojstni oziroma krstni list, b) domovnico, c) zadnje šolsko izpričevilo, d) izpričevilo uradnega zdravnika, da je prosilec telesno sposoben za službo šolskega sluga, e) prošilci invalidi naj prilože izpričevilo o svoji invalidnosti. 3. Prošilci, ki niso v državni službi, morajo predložiti pravstveno izpričevilo pristojnega oblastva o njihovi dosedanj neoporečnosti. Pravilno kolovane prošnje je oddati najkasneje do 28. junija t. l. ravnatelstvu državne dvorazredne trgovske šole v Mariboru, Zrinjskega trg 1-1.

— Mezdno gibanje. »Naprej« poroča, da so kovinarji pri »Krajski industrijski družbi« na Gorenjskem v mezdno gibanju in da je pričakovati izbruha stavke.

— Dveletnico osvobodjenja je slavil otok Kastav na zelo slovesen način.

— Na ljubljanskem vseučilišču je za študijsko leto 1923-24 izvoljen za rektorja redni profesor g. dr. Fr. Kidrič, naš rojak iz Rogaške Slatine.

— Avtomobilska nesreča v Sarajevu. V Sarajevu je te dni nek avtomobil, ki se je hotel ogniti tramvaju, zavozil v kup vejevja, ki je ravno ležal ob kraju ceste, kjer so ga pustili delavci, ki so trebili drevored. Avtomobilu se seveda ni zgodilo nič, prevozil je srečno kup, povozil pa je malega dečka, ki se je igral skril pod vejevje in katerega šofer radi tega niti ni opazil. Dečka so težko ranjenega odpeljali v bolnico, toda po zagotovilu zdravnikov ni upanja, da bi okrevail.

— Velike nerednosti občinske uprave v Biljaču. V biljački občinski upravi v Bosni so razkrili te dni velike nerednosti in poneverjenja, radi česar je sarajevska

pokrajinska uprava razpustila občinski svet in občinsko upravo ter postavila za komisarja Radivoja Kosanovića, ter mu podelila 10 svetnikov.

— Zanimiv izum. Plačilni natakar hotela »Central« v Djakovu je iznašel aparat, s katerim se da očistiti vsako skisano vino. Aparat je zelo enostaven, bistvo njegove funkcije pa je, da s pomočjo električnih žarkov uniči bakterije, ki povzročajo kislino. Izumitelj Josip Hus je dal svoj izum že patentirati in je dobil tudi že več ponudb, naj bi patent prodal. Najboljši ponudnik je baže tovarna »Fiat«, ki mu plačuje za patent 800.000 lir.

— Aretacija komunističnega kurirja v Vojvodini. Naša obmejna policija je pred par dnevi aretirala v Belem Monastiru v Vojvodini mizarskega pomočnika Gjura Horvata, ki je prinašal iz Madžarske v Jugoslavijo komunistične letake, brošure in pisma. Odposlan je bil v internacijo v Gornji Milanovac, kjer se nahajajo tudi še drugi komunistični bratci.

— »A Est« zopet dovoljen. Ministrstvo notranjih zadev je zopet dovolilo uvoz in razpečevanje madžarskega budimpeštanskega dnevnika »Az Est« (Večer), ker je prenehal pisati sramotilno o naši državi.

— Tvorница aeroplanov v Zagrebu? »Jugoslov. Lloyd« javlja: Čuje se, da se vrše dogovori z vojnim ministrstvom za zgradnjo tvornice aeroplanov v Zagrebu, ki bi se naj napravila v tvornici Bothe in Ehrmann v zvezi s francoskim kapitalom. Minister je v načelu pristal. Čim prispe odgovor, se prične gradnja tvornice, ki bo izdelala letno 120 aeroplanov.

— Klub svobodne ljubezni v Novem Sadu. Novosadska policija je prišla na sled organizaciji pod imenom »Klub svobodne ljubezni«, ki je imela svoje prostore v Madžarski ulici. Nekaj oseb kluba je že znanih, policija vodi nadaljnjo preiskavo.

— Policijski komisar do smrti pretepel neko žensko. V Subotici je bil pred par dnevi aretirani komisar železniške policije, Piliaković, ker je v službi tako pretepel neko žensko, da je v bolnici umrla. Zanimivo je, da je bil ta vzorni komisar pri zadnjih volitvah strasten radikalni agitator.

— Lov na volkove v Dalmaciji. V dalmatiškem Zagorju so se v zadnjih tednih pojavile velike tople volkove, ki so povzročile mnogo škoda na živini ter pričele napadati tudi ljudi. Splitsko lovsko društvo je s sodelovanjem zagorskih kmetov sedaj aranžiral velik lov na te nevarne zveri ter jih deloma postrelilo, deloma pa pregnalo nazaj v bosanske pragozdove, od koder so prišli.

— Nemške filmske »zvezde« v Dalmaciji. Prošli teden so prispeli v Split z vojno ladjo »Galeb« in »Vilo Velebit« nemške filmske »zvezde« z Mady Kristians ter režiserji in igralci Harry Liedtke, Alfred Abel, Murnan itd. Družba je prispela v Dalmacijo, da v našem divnem Primorju odigra del velike filmske drame »Finance velikega kneza«. Snemanje se bo vršilo v Splitu, na otoku Rabu, v Dubrovniku, Šibeniku, na Šušaku ter na to v Jaicu v Bosni. Aranžma vodi znana zagrebska filmska družba »Bosna-film«. Priporočljivo bi bilo, da bi si tudi naši kinematografi preskrbeli film, ko bo gotov.

— Masaryk na potu v Alžir. V petek je dospel v Marseille predsednik češko-slovaške republike Masaryk. V soboto je odpotoval v Alžir.

— Slovanski filozofski kongres v Pragi. V praških znanstvenih krogih se bavi z vprašanjem skorajšnjega sklicanja slovanskega filozofskega kongresa v Pragi.

— Nadprodukcijska inteligenca na Madžarskem. Na Madžarskem vlada velika nadprodukcijska inteligenca, posebno srednje in visokošolske. Radi tega je madžarska vlada sklenila ukiniti veliko število srednjih šol ter jih preurediti v gospodarske, trgovske in podobne strokovne šole.

— Kongres avijatikov brez motorja. Letos v avgustu se bo vršil v Cherbourgu na Francoskem kongres avijatikov brez motorja. Ob tej priliki se bodo vršili tudi polkusi letanja raznih aeroplanov brez motorja. Za zmagovalce so razpisane nagrade v skupnem znesku 100.000 francoskih frankov. Kongresa se udeležijo Francozi, Čehoslovaki, Angleži in Amerikanci.

— Rekordna naglica angleških vlakov. V novem angleškem voznem redu je nekaj vlakov z neverjetno naglico. Najhitrejši je vlak v Certenhaus, ki prevozi prvi del pota (od Londona do Swindona = 117 km) v 75 minutah. Pozornost vzbujata tudi naglica vlaka iz Londona v Torquay, ki prevozi dvesto milj (nad 327½ km) v 216 minutah. To je nad 1 in pol km v minuti.

— Kakšne plače imajo državni uradniki v Nemčiji. Strežnica v državni službi (za pospravljanje pisarni it.) dobiva mesečno 518.175 mark, poštni sel ima 560.475 mark mesečne plače, železniški sprevodnik 677.450 mark, kurjač 700.000, vlakovodja 771.975, tajnik 828.375, višji tajnik 905.925, inšpektor 1.039.875, vladni nadsvetnik dobiva 1.797.750, ministerialni svetnik 2.397.000 mark. Železniški predsednik dobiva mesečno 2.670.000, ravnatelj v ministrstvu 3.080.000, poslanik 3.218.325 mark, državni tajnik 4.036.125 mark, in minister 5.114.500 mark mesečno. Najvišjo plačo ima državni kancelar v znesku 5.372.250 mark. Oženjeni dobivajo brez razlike za ženo 32.000 mark in za otroke po starosti od 70.000 do 105.000 mark mesečno. (Za preračun v našo vahuto — služi kot podlaga borzno razmerje: 1 dinar = 1000 mark.)

— Odkrita goljufija v bivšem c. in kr. vojnem ministrstvu na Dunaju. Naši klerikalci včasih kar ne morejo prehaliti prejšnjih razmer pod rajno Avstrijo, zlasti, če odkrijejo kako nerednost v kateremkoli državnem uradu. Po njihovi pisavi so pri nas na višjih mestih sami goljufi, v Avstriji pa so bili sami pošteniaki. Da temu ni tako, kakor bi radi naslikali razni klerikalni zavrzenci, dokazujejo spenarije in goljufije, ki jih skoraj dan za dnem odkrivajo po raznih bivših dunajskih ministrstvih. Te dni so zopet odkrili velikansko goljufijo, ki jo je zagrešil leta 1915 nek višji uradnik pri bivšem vojnem ministrstvu. Pri dobavi orožja je ogoljufal državo za takrat ogromno svoto 1.6 milijon švicarskih frankov. Sličnih goljufij in spenarij so odkrili že celo vrsto. Vse pa kažejo, da je vladala pri dunajski vladi gnoloba, da ji ne bo kmalu enake. S tem, da klerikalci hvalebo avstriske čase, dokazujejo le svojo lastno gnolobo.

— Bilinski umrl. Dne 15. tm. je umrl na Dunaju bivši skupni finančni minister in guverner Bosne in Hercegovine Bilinski.

— Nove zračne poštne zveze. Kakor poročajo listi, se snujejo nove mednarodne zračne poštne zveze in sicer na sledečih progah: Pariz - Berlin - Varšava - Bukarešta, ter prekomorska zveza med Španijo in Južno Ameriko in med Hamburgom in Yokohamom.

— Monte Carlo v Avstriji. Avstrijskim magnatom brčkone slaba valuta menda ne dopušča več zahajati v Monte Carlo. Zato so preosnovali neko kavarno v Badgasteinu v igralno banko, kjer se bo po vzorcu Monte Carla igralo za ogromne svote. Strežaji nosijo modre baržunaste suknjiče, dokolenice ter nizke lakaste čevlje s pozlačenimi zapponkami.

— Poroka na bolničarskih nosilcih. Pred dobrim mesecem se je ponesrečil na Angleškem znanji pilot Barnett na povratku od svoje zaročenke. Poroka, ki bi se imela vršiti na binkoštni ponedeljek, je bila radi te nesreče preložena. Ker pa se je moral Barnett te dni povreči nevarni operaciji, je zaročenka izrazila željo, da bi se še pred operacijo poročila. Barnett je na to z veseljem pristal. Poroka se je vršila v neki londonski cerkvi in je vzbudila veliko zanimanje, ker so prinesli ženina v cerkev na bolničarski nosilcih.

— Slaba znamenja. Iz Kristijanije poročajo, da je kapetan Hammer, ki vodi ekspedicio na Spitzberg, doživel takoj po odhodu prvo nesrečo. S svojim letalom je odšel iz Hamburga, toda po kratki vožnji se mu je pokvaril motor ter je moral pristati na otoku Falster. Stari narodi, ki so veliko polagali na taka znamenja, bi gotovo nemudoma opustili pot, ki pričenja s tako slabimi znamenji.

— Izgon nemškega komuniste iz Francije. Po sklepu seje francoskega ministrskega sveta je minister notranjih zadev odredil izgon nemškega komunističnega poslanca Hoelleima, ki je bil odpremljen preko meje.

— Nemške budalosti o Poruhru. Dne 15. tm. je eksplozivna na mostu Appenweiler-Offenbach pri Düsseldorfu bomba, ki so jo vrgli nemški naščuvanci. Del mostu je znatno poškodovan. Oblasti so podvezle najtrotžje korake. Storilec so na sledu. Več oseb je že aretiranih.

— Strašen izbruh Etna. Iz Rima poročajo, da je vulkan Etna 14. tm. zvečer pričel strašno bruhati. Par dni poprej pa se je poročalo tudi o ponovnem silnem izbruhu Vezuva.

— Parobrod pod rusko carsko zastavo. Španski listi poročajo, da je te dni priplul v tamkajšnjo luko »parobrod« »Livados«, ki pluje še vedno pod rusko carsko zastavo. Parobrod je bil poprej last neke ruske paroplovne družbe v Odesi, ki se sedaj nahaja v Carigradu. To je pač prava kuriozita.

Dopisi.

Jarenina. (Izleti »Glasbene Matice«.) Mariborska »Glasbena Matica« je pričela prirejati podeželske izlete. To je vsega priznaja vredno podjetje; to bo velikega vzgojnega pomena za naše podeželske ljudi. Dvigalo bo srčno oliko in dušno plemenitost slovenskega naroda in poglabilo narodno in domovinsko ljubezen. Mestnemu človeku se nudi ob raznih prilikah obilo duševne hrane, na deželi trpimo hudo pomanjkanje na tej. In pesem, jasno doneča, kako dobrodejno poseže v tajinstveno kraljestvo našega čustvovanja in z vabljivo mehkim objemom nagne srce in dušo v solčno smer blagosti in blagohotnosti. Da, da, kje slišiš lepo pesem, vedi, tam najdeš duševno lepe, dobre ljudi. Pa še za nekaj smo Vam mi zapišeni deželani prav iz srca hvaležni — dragi Matičarji: dali ste nam zgled tako dobrodejne narodne sloge. Tu smo videli v pestri kulturni družbi, v prijateljsko neprisljenem kramljanju pripadnike vseh strank in vseh stanov od priprostega rokodelca do gospodov z akademsko izobrazbo, niti trohice primesi strankarske mržnje ali kakega preziranja. Složno zbiranje v nadstrankarskih kulturnih krogih je srčna potreba vseh dobrih Slovencev, da si vsaj od časa do časa prožijo roko v narodno bratski ljubezni in za par uric ne občutijo mučnih utisov strankarskih bojov. Kar vse bi Vas stislil na srce in bi Vas blagoroval idealne Matičarje, kakor sem Vas opazoval v Vaši vzajemni, pri srčno živahni pisani družbi. In Vaš prvi izlet je veljal ljubki Jarenini, kjer se že od nekaj petje z vneto neguje. Hvala Vam! Le naprej stopaj med narod, vrla »Glasbena Matica«, in narod se bo rad zbral krog Tvoje žarišča in Tvoje vzgojno delo bo rodilo stoteren sad! Mi pozabljeni na kmetih pa Vam hočemo biti hvaležni tudi s tem, da pristopimo kot člani k Vašemu blagotvornemu društvu. Doni pesem krasna in plemenita našo krasno domovino!

Celjske vesti.

Poklonitev celjske realne gimnazije pesniku Stritarju. V sredo, dne 13. tm. se je poklonilo dijaštvo drž. realne gimnazije v Celju pod vodstvom ravnatelja Jeršinoviča in profesorskega zbora pesniku Stritarju v Rog. Slatini. Za zdravilišče samo je napravilo na dijaške presenetljiv utis. Tudi razne naprave so vzbujale občudovanje. Ob 11. uri je pričakoval Stritar radi hladnega vremena zavod v pritlični sobi pri oknu. Po pozdravnih besedah ravnatelja in vzhičenih živih »klicih« je odzdravil pesnik ves ginjen. Pevski zbor je zapel »Zadoni nam« in »Na planine«, gojenke zavoda so pa napolnile okno z raznobarnimi rožami in dišečimi jagodami. Kratke, a prisrčne ovacije so izvalile med številno zbranim občinstvom marsikatero solzo. Izletnikom je šel na roko z redko ljubeznostjo ravnatelj zdravilišča g. dr. Ster, restavrater Zdraviliškega doma g. Martinovič je brezplačno pogostil sto dijakov, osebje južne železnice je pa podpiralo izlet povsod z največjo prijaznostjo. Iz Grobelnega do Rogaške Slatine je vozil celo poseben vlak.

Povodni mož je imel 11. tm. posebno mnogo opravka. G. Tine Jurman je rešil gotove smrti iz valov Savinje čevljarskega vajenca A. Orežnika iz Maribora, Josip Zupančič iz Pleterja je skočil pri bivšem Pallosovem kopališču iz samomorilnih namenov v Savinjo, a je bil rešen ter prepeljan v javno bolnico, v Voglajno je konečno skočil pri Majdičevem mlinu vojak H. Zimer, Lovili so ga še z vrvi, a zakrknjeni samomorilec je odklanjal vsako pomoč ter izginil v deroči vodi.

Celjska samostanska osnovna šola, katero posejajo deklice iz celjske okolice in je že več let prenapolnjena, stavi sedaj na dvorišču prizidek, obsegajoč pet razredov in telovadnico. Ta podjetnost bi naj služila kot vzor celjski okolici. Kulturna sramota je, da danes ni rešeno vprašanje zgradbe novega poslopja in da morajo otroci iz okolice posejati življenju naravnost nevarne šolske prostore. Danes ni več izgovora, da delajo Nemezi oviro. Od obče zastopa okoliške občine je pričakovati, da tekom svoje funkcijske dobe vsaj nekaj koristnega ustvari, kar bi bilo v prvi vrsti novo poslopje za osnovno šolo.

Seja občinskega sveta.

Maribor, 15. junija 1923.

Afera Pirli. — Za industrijsko-obrtno razstavo. — Pfeifferjeve svinje. — Pasivna plinarna. Cena plinu se poviša. — Komisija za pregled razsvetljave v mestu. — Števci za elektriko. — Gostilniški vrt na Trgu svobode.

Danes se je vršila ob pol 20. uri seja občinskega sveta, ki pa je kljub težki atmosferi na magistratu potekla precej mirno. Dr. Leskovar je v nadaljevanju napadov v tukajšnjih klerikalnih listih takoj v začetku seje napadel župana radi zadeve mestnega uradnika Pirli, ki si je pred par dnevi končal življenje, češ, da je župan glavni krivec. Hudoval se je nad županom, ker je izdal podrobnosti neke tajne seje, na kateri je dr. Leskovar napadel nekega uradnika, ki ga sedaj radi tih obdolžitev toži. Župan odgovarja, da je takoj, ko je zvedel za Pirlovo zadevo, odredil preiskavo. Ker pa je to osebna zadeva, se je razprava preložila v tajno sejo.

V davčno komisijo za ogled novih stavb sta bila delegirana kot zastopnika občinskega sveta obč. svetn. Bahun in prof. dr. Rostohar.

Razstavniki odbora Industrijsko-obrtno vzorčne izložbe v Mariboru je vložil prošnjo, da bi se mu dovolilo, da za dobo od 15. julija do 1. septembra zapre del Prešernove ulice med Razlagovo ulico in Aleksandrovo cesto. Že doslej je sprejel toliko prijav, da mora pritegniti tudi Götzovo dvorano, tako, da bi bilo potrebno, da se ta del Prešernove ceste, ki tvori prehod iz enega razstavnega objekta v drugi, zatvori in priključi razstavnim prostorom. Prošnji se ugoditi.

Poročevalec I. odseka dr. Serbec poroča nato o pravdi med Jadransko banko in državnim erarijem, katere se je udeležila občina po svojem zastopniku kot zasebna udeleženka. Kakor znano, toži erar za plačilo carine za izvožene svinje, ki jih je svoja izvozila v imenu občine bivši vladni komisar dr. Pfeiffer. Jadranska banka je pravdo izgubila in bo seveda zahtevala povračilo od mestne občine. Poročilo se vzame na znanje.

II. odsek — poročevalec dr. Mulej — poroča o nekaterih manjših zadevah, kakor o odpisu preveč vporabljene vođe, o ugovoru proti naloženi globi radi pobiranja dinarskega davka ter o sprejemu nekaterih prošilcev v občinski zvez.

Važnejša poročila je podal III. odsek, — poročevalec Bahun. — Na dnevnem redu je bil obratun mestne plinarne za leto 1922. Podjetje je pasivno. Samo na neplačanem plinu dolgujejo nekatere stranke, med njimi tudi več državnih zavodov, 107.000 Dinarjev. Podjetju se naroči, da te zneske iztirja. Z ozirom na zvišane cene surovin se odobri zvišanje cen plina s 1. julijem od 2 na 2,50 Dinar. V svrhu sanacije podjetja se po daljši debati sklene, odklopiti od omrežja krog 300 javnih plinovih svetilk, ki niso več v uporabi ter s tem preprečiti glavno uhajanje plina, ki znaša skoraj 40 odstotkov celokupne produkcije plina. Ta dela so proračunana na 20.000 Dinarjev. Potrebne svetilke se nadomestijo z električnimi. Govorilo se je tudi o skrajno pomanjkljivi razsvetljavi mesta. V svrhu zboljšanja se sklene sestaviti posebno komisijo, obstoječo iz zastopnikov občinskega sveta, mestne plinarne ter policije, ki naj ugotovi, kje so najbolj potrebne javne svetilke. Ker ima nova dvo-plinska naprava samo eden generator, sta potrebni dve retortni peči, da odjemalci v slučaju popravil generatorja ne ostanejo brez plina. Za to potrebni kredit v znesku 30.000 Dinarjev se dovoli.

Električno podjetje namerava uvesti števce. Doslej je v uporabi samo 620, potrebnih pa je še krog 3000, ter prosil, da se mu dovoli nabava iz že dovoljenega kredita. Občinski svet je mnenja, da so bolj potrebna popravila na omrežju in napeljava razsvetljave, za kar je bil v prvi vrsti dovoljen kredit. Ker pa je pri-čakovati od števec deloma povečanje dohodkov, se dovoli za enkrat nabava 100 komadov.

Najhujša debata se je razvila v zadevi gostilniškega vrta na Trgu Svobode, ki sta ga hotela napraviti lastnika Grajske kleti. Tozadevno prošnjo je mestni svet odklonil, proti čemur sta vložila prošilca pri tožbi na občinski svet. Občinski svetnik Bahun predlaga, da se prošnja ponovno odkloni, proti čemur pa so ugovarjali občinski svetniki dr. Mulej, dr. Serbec in Roglič, povdarjajoč potrebo takega restavracijskega vrta po vzorcu drugih mest, ki bi bil tudi našemu mestu le v okras. Prošnja je bila z glasovi socialistov odklonjena, dočim so se klerikalci držali rezervirano. Le mesar Ur-

šič se je zmotil ter glasoval za vrt, dasi-ravno je dr. Jerovšek spredaj kimal, naj ne glasuje. Župan je ob 10. uri zaključil javno sejo, nakar se je vršila tajna seja, za katero so kazali zlasti klerikalci veli-ko zanimanje.

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Ma-riboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umet- niško in gradbeno razstavo.

(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Prijavni rok samo do 1. julija! Opo-zarjamo vse interese, ki se namera- vajo udeležiti s svojimi izdelki razstave, da poteče prijavi rok nepreklicno dne 30. junija. Na prijave, ki bodo dospele po tem roku, se bo mogoče ozirati samo v toliko, kolikor bo še razpoložljivega prostora. Opozarjamo zlasti na to, da je sprejel razstavniki odbor nepričako- vano mnogo prijav iz inozemstva, zla- sti iz Avstrije in Čehoslovaške. Te prijave bodo sprejete le tedaj, če dotična stroka ne bo zastopana po domači in- dustriji in obrti. Zato naj nikdo ne odlaga s prijavo do zadnjega trenutka, ker se lahko pripeti, da prijave vsled pomanjkanja razstavnega prostora, ki je vzprijel številnih prijav itak omejen, sploh ne bo mogoče upoštevati. Zakas- nele prijave pa tudi silno zavlačujejo dela razstavnega odbora. Zato opozarja in prosi razstavniki odbor, da razstavljal- ci v lastnem interesu pravočasno vpoš- ljejo prijavnice, ker mora odbor samo v tem slučaju zagotoviti vsakemu raz- stavljalcu pripravljen prostor in vpoš- tati event. posebne želje.

Legitimacije za polovično vožnjo na vseh progah naše države bodo stale 20 Dinarjev, ter bodo v prihodnjih dneh razpečane. Upamo, da se bo občinstvo te ugodnosti v polni meri poslužilo.

Obisk razstave. Po dosezanju prija- vah je letos računati na izredno števil- len obisk razstave. Številne prijave kor- poracij prihajajo zlasti iz južnih kra-jev, pa tudi iz inozemstva, zlasti iz Če-škoslovaške in tudi Poljske. V ožgled- temu je uspeh razstave že v naprej za- siguran, na kar opozarjamo zlasti one, ki se še vedno niso odločili za udeležbo.

Vajeniški oddelek. Razstavniki odbor je tudi letos dal na razpolago brezplačno prostor za vajeniški oddelek, ki je žel na lanske razstavi vsestransko prizna- vanje. Opozarjamo na to vse obrtne mojstre s prošnjo, da pripuste k razsta- vi vse svoje vajence. Najboljša dela se bodo nagradila.

Vsa pojasnila glede razstave daje iz- ključno le pisarna razstavnega odbora v Mariboru, Aleksandrova cesta 22. (tele- fon interurban 325), kamor se je obrniti bodisi pisмено, ustmeno ali telefonično.

Porotno sodišče.

Goljuživ italijanski trgovec.

Koncem leta 1921 se je pojavil v naši državi današnji obtoženec Guerino Pelli- cetti, trgovski agent iz Reke, ki se je iz- dajal za premožnega trgovca, ki kup- čuje samo na veliko. Posetil je več uglednih trgovcev v Mariboru, Ljubljani, Zagrebu, Belovaru in drugod. Z znano italijansko zgovornostjo in s svojim na- stopom si je znal v kratkem času pridobi- ti zaupanje ter začel kupčevati na ve- liko. Posebno se je zanimal za krompir, fižol in jabolka ter pripravil svoje žrtve, da so mu dobavljale kar na veliko, špe- dicija »Orient« pa je skrbela za trans- port. Sprva je blago plačeval, pozneje pa, ko si je že pridobil dovolj zaupanja, je šlo vse na kredit. Ko so mu postala tla vroča, je pobegnil, dokler ga niso kon- čno izsledili v Gradcu ter ga izročili na- šim oblastem. Med drugim je izvalil tr- govcu Šerecu v Mariboru več vagonov krompirja, fižola in jabolk, enako Rudol- fu Pevcu v Mozirju, Nikoli Bicanu v Be- lovaru, tvrdki Cerar in drug v Ljub- ljani in Gospodarski zvezi v Ljubljani po- več vagonov blaga. Škoda, ki jo trpe o- škodovanci, se ceni na blizu 3 milijone kron. Špedicijski tvrdki pa je ostal dol- žan vse prevozne in transportne stroške. Obdolženec trdi, da je prišel samo v pla- čilne težkoče, ker se mu je zadnja poš- ljatev pokvarila. Ugotovljeno pa je, da se mu je od 93 vagonov pokvarilo blago samo v štirih vagonih.

V svrhu zaslišanja novih prič je bila razprava preložena.

Mariborske vesti.

Maribor, 16. junija 1923.

m Himeň. Danes se je poročil v Ma- riboru g. Dragotin Klobučar, ravnatelj podružnice Ljubljanske kreditne banke, z gđe. Hano Kocijančičevo v Mariboru. Bilo srečno!

m Klerikalna morala. »Straža« je svoj čas ljuto napadala magistratnega uradnika g. Ježa, ki je končno zahteval disciplinarno preiskavo. V takratni tajni seji je dr. Leskovar g. Ježa za hbitom ljuto napadal. V svrhu obram- be je župan izročil g. Ježu — kakor je trdil dr. Leskovar na včerajšnji občin- ski seji — prepis dotičnega zapisnika, na kar je g. Jež vložil tožbo zoper dr. Leskovarja radi natolcevanja in obre- kovanja. To je dr. Leskovarja očitno hudo speklo, kajti na včerajšnji seji ob- činskega sveta je ljuto napadel župana, češ, da izdaja tajnosti. Klerikalci bi oči- vidno tudi v občinski svet radi uvedli nekako imuniteto, da bi tudi tukaj lah- ko brez kazni blatili in obrekovali vsa- kogar, ki ne trobi v njihov rog.

m Demagoštvo klerikalcev. Klerikal- ci se kaj radi postavljajo kot zaščitniki mariborskih volilcev. V tej pozi je na včerajšnji seji tudi dr. Leskovar stavil predlog, da se prošnji gostilničarja Schreya za odpis naložene globe radi malomarnega pobiranja dinarskega davka ugoditi. S tem bi hoteli klerikalci seveda postati še večji prijatelji gostil- ničarjev, kakor so pri kozareu. Pri gla- sovanju pa je del ravno istih klerikal- cev glasoval proti predlogu svojega lastnega komandanta. Vidi se že iz tega, kakke dvorezne politike so vajeni klerikalci.

m Za olepšavo mesta so si pridobili naši magistratni mogotci zopet veliko zaslug. Lastnika Grajske kleti sta pro- sila za dovoljenje, da bi na Trgu svo- bode, ki je sedaj brez vsake olepšave, postavila lep vrt z restavracijo. Mestni svet je to odklonil, v občinskem svetu pa so včeraj socialisti v svoji veliki go- ročnosti za olepšavo mesta prošnjo po- novno zavrnili. Njim se očitno bolj dopade, da na tem prostoru razbijajo kotlarji po svojih kotlih, kolarji po ko- lesih in da rešetarji tam popravljajo rešeta. V vsakem drugem mestu sku- šajo take prostore kar najbolj olepšati, le naši magistratni mogotci za take stvari nimajo smisla. Podpirali so jih pri tem tudi klerikalci, ki so se glasova- vanja vzdržali.

m »Zal mi je, da sem danes kupil »Stražo«, so vzdihovali včeraj po Ma- riboru. Ljudje so namreč že vajeni, da kupujejo »Stražo«, ki nadomešča humo- ristične liste in jih po svoji neumni pi- savi mnogokrat celo prekaša. Včerajš- nja številka pa je brez običajnih napa- dov. Niti Orjune nikjer ne omenja.

m Lep dar. Upraviteljica Podmladka Rdečega križa v Beogradu Amerikanka Miss Schönberger je pred nekaj tedni ogledal delavnico za rokotvorni pouk na deški meščanski šoli v Mariboru. Izdel- ki učencev so ji bili tako všeč, da je poslala ravnateljstvu 5000 D za nabavo orodja in opreme v delavnici. Za ta velikodušni dar se blagi darovateljici najiskrenejše zahvaljujem. — Ravnatelj.

m Ovetlični dan za Podmladek Rdeče- ga križa je bil dokaz, kako umeje prebi- valstvo blage namene te organizacije. Izkupilo se je za cvetice 11.698 D 20 para. Vsemu velikodušnemu občinstvu, osobi- to bankam, podjetnikom in trgovcem, kakor posebej še darovalcem cvetic, iz- reka najtoplejšo zahvalo Podmladek Rdečega Križa.

m Društvo za podporo revnih učen- cev je sprejelo od Podmladka R. K. vsoto 10.000 D in takisto od gospe E. Wü- gerer 100 D mesto venca na grob pokoj. rav. Philippeka, od gospe I. Pirnat 25 D mesto cvetic za pok. gospe Luschitzky. Neimenovan plemenit dobrotnik je volil društvo 6250 D v spomin preraño umr- le hčerke T., da se od obresti vsak Bo- žič obleče in obuje revna deklica. To je najkrasnejši, nemisljivi spomenik, ob katerem se bo še pozni let zasolilo marsikatero oko hvalečnosti. Vsem bla- gim dobrotnikom izreka iskreno zahvalo Predsedništvo društva.

m Zamenja nerabnih novčanic. Trgov- ski gremij opozarja svoje člane, da zbi- rajo novčаницe po 1/2 in 1/4 dinarja, ki so razcefrane ali jih manjka, sploh take, ki za promet niso več sposobne, ter jih za-

menjajo v ovojčkih po 100 komadov pri davčnem uradu. Novčanica, katere mani- ka več kot ena tretjina, je neveljavna.

m Predavanje v Ljudski univerzi. Za včeraj zvečer napovedano nadaljevanje predavanja g. Džamonje o Lužičkih Sr- bih je moral predav. vsled slabega obiska odpovedati. Mnogo je krivo temu to, da se je v istem času vršila premijera v Narodnem gledališču, vendar pa se nam zdj vkljub temu tako malo zanimanje za kulturna vprašanja za Maribor nečastno. Upamo, da bo prihodnje predavanje po- no obiskano. Na drugi strani pa se nam zdj potrebno, da bi se za vroče poletne mesece predavanja uknila in se gre zo- pet jeseni z novim elanom na delo.

m Ciril-Metodove podružnice prire- dijo na Ciril in Metodovo nedeljo, dne 8. julija, v vseh prostorih Narodnega doma veselico v prid obmejnemu šolstvu. Za- četek ob 18. uri zvečer.

m Vsem Primorcem, članom in nečla- nom društva »Jadranc« se naznanja, da uraduje društveni tajnik v nedeljo dne 17. junija od 10. do 12. ure v pisarni Jugoslovenske Matice. Vsak Primorec mora biti član »Jadrana«. — Odbor.

m Gojenke drž. ženskega učiteljišča priredijo v prid Podpornemu društvu 25. in 26. junija koncert in spevoigro v Narodnem gledališču. Zanimanje za te prireditve je med občinstvom toliko, da so skoraj vsi sedeži tudi za drugi večer razprodani. Kdor si želi ogledati mično igro in poslušati dobro izvežbane mlade glasove, naj si kupi pravočasno vstop- nico, ki se dobi v ravnateljstvu med 10 in 11. uro dopoldne in med 16. in 17. uro popoldne.

m Epidemija brez konca. Ni tedna, da ne bi pripeljali iz Ruš na škrlatinki obo- lelih v mariborsko bolnico. Skoro ne- verjetno se zdi, da se več mesecev tra- jajoča epidemija ne bi v poletnem času mogla zatreti. Ker stanujejo delavci ru- škikh tovarn po vsej okolici in se vozijo tudi v Maribor, obstoja nevarnost, da se bolezen še razširi. Oblast bi morala iz- dati najenergičnejše odredbe!

m »Jadranc« društvo Primorcev v Mariboru, naznanja vsem pevcem, da se vrši pevska vaja v soboto dne 16. junija ob 20. uri zvečer v prostorih Glasbene matice soba št. 6. pri Götzu. Prosim točnost. Prevodnja.

m Tečaji za strojeopisje in stenogra- fijo. Na mnogoštevilna vprašanja se poroča, da se vrši pouk dopoldan, po- poldan in zvečer. Tečaji prično dne 2. julija. Upisovanje in pojasnila dnevno v trgovini za pisalne stroje Legat, Ma- ribor, Slovenska ulica 7. tel. 100.

m Mestno kopališče je izven nedelje in ponedeljka vse dni v tednu odprto. Parna kopelj je ob sredah in petkih za dame ostale dni za gospode. Občinstvo se opo- zarja, da mu v prvih kopelnih dneh ni treba čakati na kopelj. Kopališče je od- prto od 10. ure do 19. popoldne, blagajna pa do 18.

m Najlepše romane in druge razno- vrstne knjige iz svetovnega slovstva v vseh jezikih izposojuje proti nezatni iz- posojnini »Ljudska knjižnica« v Nardo- nem domu. Knjižnica kupi takoj po izidu vsako novo slovensko knjigo.

m Kavarna v mestnem parku. Pri le- pem vremenu dnevno koncert od pol 17. do pol 19. in od 19. do 24. ure. Sladoled in domače pecivo.

m Razjasnjena tatvina. V zadnji številki smo poročali, da je bila pri Franzovem mlinu ukradena 40 m dol- ga vrvi. Kakor se nam poroča, se je tat- vina sedaj pojasnila. Službujoči straž- nik je zvečer opazil vrvi ter opozoril lastnika, naj jo spravi. Ta je to brez vednosti zidarjev res storil. Ker zidarji drugega dne zjutraj vrvi niso našli, so mislili, da je bila ponoči ukradena.

m Nadaljne aretacije vlomilcev. Te- kom včerajšnjega dne sta bila aretirana še dva vlomilca, ki sta člana družbe, ka- tero je minule dni izsledila mariborska policija. Sta dva brata, Anton in Ru- dolf Skoberne, že večkrat predkaznovana, ki sta dalje časa živela v Avstriji ter bila udeležena tudi pri napadu na leobensko pošto, rad česar sta odsedela po dve leti v graških zaporih. Bila sta v stalni zvezi s svojimi tovariši tostran meje ter udeležena tudi pri več vlomih, ki so jih izvršili skupno v Mariboru in okolici. Pri njima je našla policija razno blago, ki izvira iz teh tatvin in vlomov. — Med drugimi ukradenimi predmeti je na policijskem komisariatu tudi neka škatlja, ki ima obliko kocke. Dognano je, da je bila v tej škatli ura budilka, ki jo je lanske jesen kupil nek mož z dežele pri urarju v Stolni ulici.

! Kolesarska dirka kluba Kolesarji in motociklistov »Perun« v Mariboru
nedeljo dne 10. t. m. je sledeče izpadlo:
Prvi je došel na cilj iz Maribora v Celje g. E. Pahor v času 2.15 uri, drugi gos. Franjo Kumer v dveh težkima defektoma in enim padcem v 2.18⁵⁰ uri, tretji g. Franjo Nabergoj v 2.40⁵⁸ uri je zaradi oslabele došel na cilj vsled večkratnih momentalne slabosti. Dirkači so vsi skor pokazali disciplino in vsajnost lahko z gotovostjo trdimo, da bodo tu

v bodoče v vsakem slučaju izkazali čast klubu in obdržali prvenstvo za Maribor. — Odbor jim tem potom izreka iskreno zahvalo ter jim kliče: »Sportni zdravo!«

Mariborska koča. Sezona je pričela. Kdor hoče prebiti poletne počitnice v zdravem gorskem zraku, naj si nabavi nakaznico za sobe pri tvirki Pinter & Leonard. Sobe solnčne, zračne z vso opremo. Hrana prvovrstna, postrežba točna. Natančnejše pri omenjeni tvirki. — Odbor SPD.

Koča na Klopem vrhu je oskrbovana. Vino, hrana in ležišče na razpolago vsak dan. Planincem obisk te koče toplo priporoča odbor SPD, Maribor.

Objave.

§ Zborovanje krajevne skupine Maribor Osrednjega društva trgovskih zastavljencev se vrši v četrtek 21. t. m. ob 20. uri zvečer v kazinski dvorani. Tovarishi in tovarišice udeležite se polnočestvilno! Obravnavala se bodo važna socialna, stanovska in društvena vprašanja, kakor tudi rezultat meznega gibanja.

§ Veliko letno sportno veselico priredi delavsko kolesarsko društvo Maribor v nedeljo dne 17. junija t. l. v gostilni »Anderle, pri lipi, Gornje Radvanje, z godbo, plesom, raznimi stojnicami in drugimi zabavami. Od Kralja Petra trga vozi avto po zelo nizki ceni in na večer na

Gospodarstvo.

g Produktne borze 15. jun. Beograd: Radi slabega interesa borza ni poslovala. Novi Sad: pšenica bačka 435, ječmen bački 285—287,50, oves bački 295—300, koruza bačka 255—270, moka »B« 645—655, »C« 597,0, »D« 475.

g V. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljskih nasadov pri nas in drugod. Zalic, (Savinjska dolina) dne 15. VI. 1923. Ker je znašala povprečna jutranja temperatura od našega zadnjega poročila le 7½ stop. R. se tudi rastlina ni mogla posebno razvijati. Od začetka krepki nasadi so dorasili do vrha drogov, oziroma ogrodja, imajo mnogo panog in obljudljajo bogato letino. Neugoden vpliv vremena se kaže posebno v slabotnih nasadih v katerih je trta zrastle komaj 2—3 m. naviško. Solnčno vreme, posebno pa tople noči bi rastlini dobro došle. Mokrote je več kot potrebno. O hmeljskih škodljivcih ni kaj bistvenega poročati. Kulturna dela v hmeljskih nasadih bodo skoro končana. — Društveno vodstvo.

g Uvozna carina na meso v Italiji ukinjena. V svrhu znižanja mesnih cen v Italiji je italijanska vlada ukinila uvožno carino na meso in živo klavno živino.

g Poitalijančenje Jadranske banke v Trstu. Za dolgo se je delalo na to, da preide Jadranska banka v Trstu v italijanske roke. Po poldrugoletni borbi se je Italijanom njihov načrt posrečil in uresničil s 1. junijem t. l. Pogajanja je vodil znani ravnatelj Jadranske banke Kamenarovič. Po srečni rešitvi afere o odškodnini v znesku 13 milijonov lir za izgubo pri zamenjavi kron se je izvršila nacionalizacija banke na ta način, da je prevzela večino delnic bančna skupina »Giuliano«. V ravnateljstvo so bili izvoljeni sami fašisti. Centralna banka se premesti v Milan. Jadranska banka mora v bodoče služiti samo italijanskemu kapitalu ter njegovim interesom v Jugoslaviji.

Anton Levec, dv. svetnik v p.;

Mestne hranilnice in vojna posojila.

Opomnim najprej, da imam v mislih one Mestne hranilnice na bivšem Stajerskem, ki so po preobratu prešle v slovenske roke. Te hranilnice so pred vojno podpisale milijonska vojna posojila. To dejstvo samo bi še ne bilo nikakoli zlo. Menilo bi se pa, da se bo pri tem vsekakor tako riskantnem podpisovanju postopalo strogo po določbah hranilničnega regulativa iz leta 1844 in po določbah svojih statutov in to tem bolj, ker so hranilnice zavodi pod državnim nadzorstvom in morajo politična deželna oblastva in vladni komisarji paziti na strogo izpolnjevanje v regulativu in v

posebnih statutih obseženih določb (§ 27 regulativa).

Toda navedene hranilnice se niso ravnale po teh predpisih.

Tako je znani Josip Ornič kot bivši načelnik ravnateljstva Mestne hranilnice v Ptuj podpisal kar na svojo pest brez kakih ravnateljskih sej in brez kakakega sklepa ravnateljstva in seveda, ne da bi se bili napravili kaki zapisniki, čez 7.000.000 K vojnih posojil. Prav na isti način je podpisaval milijonska vojna posojila dr. Jaborneg kot načelnik ravnateljstva Mestne hranilnice v Celju.

Mestna hranilnica v Ptuj je zato vložila zoper Josipa Orniča ugotovitevno tožbo z zahtevkom, naj se razsodi, da ji toženeц jamči za škodo glede za njo samolastno nabavljenih vojnih posojil.

Obe spodnji inštanči sta tožbenemu zahtevku ugodili, ker sta ugotovili označeno postopanje tožencev in ker nista pripoznali opravičenosti ugovora tožencev, da je bilo njegovo postopanje sanirano po upravnem odboru z odobritvijo letnih računskih zaključkov, iz katerih je bila razvidna vsota podpisanih vojnih posojil. V tem pogledu sta obe spodnji inštanči bili naziranja, da so bili samolastni podpisi vojnih posojil po tožencu absolutno in ne le relativno nična pravna opravila, ki se dajo sanirati le s pravilno storjenim novim sklepom v ravnateljski seji, ker le ravnateljstvo more glasom pravil (§ 45. št. 3) skrbeti za primerno uporabo hranilničnih vlog, posebno za njihovo naložbo, ne pa kak posamezen njegov član in da se mora vršiti to v smislu pravil (§ 44.) v rednih sejah, v katerih morajo biti navzoči vsaj trije člani ravnateljstva.

Stol sedmorice, odd. B, v Zagrebu, je pa z razsodbo z dne 30. januarja 1923 reviziji zoper drugoinstančno razsodbo ugodil, to razsodbo spremenil in tožbeni zahtevek zavrnil.

Razsodba stola sedmorice pritrjuje sicer ugotovitvi spodnjih inštanč glede označenega samolastnega in protistatutarnega postopanja tožencev (sicer je III. inštanca tudi vezana na dejanske ugotovitve spodnjih inštanč), smatra pa utemeljenim revizijski razlog nepravilne pravne presoje (§ 503, št. 4 c. pr. r.), češ da revizija po pravici uveljavlja ta revizijski razlog, v kolikor se v prizivni razsodbi zanika, da je bila naknadno pravilno odobrena nabava vojnih posojil, katero je toženeц za tožečo hranilnico samolastno izvršil.

Dotični razlogi stola sedmorice so sledeči:

Tožeča hranilnica je pravna oseba (§ 26. odz.), ki je v smislu svojih pravil z dne 25. aprila 1897 zastopana po hranilničnem ravnateljstvu in po hranilničnem odboru (§ 37. pravil), ki imata vsak svoj, za prvega v § 45, za drugega v § 42. pravil določen delokrog. Kakor že zgoraj navedeno, pripada glasom § 45. št. 3. pravil delokrogu ravnateljstva skrb za primerno uporabo hranilničnih vlog, osobito za njihovo naložitev v smislu pravil. Hranilnični odbor je pa med drugim v smislu § 42. št. 8. pravil poklican, da preizkuša in odobri vsakoletni računski zaključek, ki ga ima predložiti ravnateljstvo temeljem § 45. št. 4. pravil. Ker pa mora letni računski zaključek po predpisu § 35. b) pravil obsegati tudi poročilo o načinu uporabe vložene glavnice, je jasno, da pristojna hranilničnemu odboru po pravilih tožeče hranilnice vsekakor tudi preizkus in odobritev načina naložitve hranilničnih vlog, to raj da končno odloči, ali ima obveljati odrejena naložba v hranilnici vloženi glavni. Je pa brez pomena za odborovo odločitev, ako se je izvršila naložba pravilno vsled rednega sklepa v ravnateljski seji, ali proti predpisu pravil od samega načelnika ravnateljstva. Ako bi hranilnični odbor naložbe ne odobril, še le tedaj bi bilo radi odgovornosti važno, ali se je naložba izvršila z rednim sklepom ali ne. Z odobravanjem naložbe je pa odobren tudi eventualno nepravilen pot, po katerem je došlo do naložbe in se ne more pritrditi naziranju, da bi hranilnični odbor ne mogel odobriti nakupa posojila, ako le-ta ni sledil v redni seji ravnateljstva, ker tega ni moči posneti ne pravilom tožeče hranilnice ne hranilničnemu regulativu (26-9-44), ne kateremu drugemu zakonu.

Kajti z odobrenjem nakupa vojnega posojila v višini, označeni v letnem računskem zaključku, bodisi da je odbor vedel ali ne, ali je prišlo do nakupa temeljem rednega sklepa ravnateljstva, ali po samolastnem postopanju tožencev, je dotično vojno posojilo bilo naknadno sprejeto in je bilo sanirano eventualno nepravilno postopanje ob nabavi, ne glede tudi na to, da bivše namestništvo v Gradcu kot nadzorovalna oblast nad tožečo hranilnico ni ugovarjalo posojilu. Da je hranilnični odbor na rednih sejah, ki so se vršile v smislu pravil, odobril vsa v letnih zaključkih vložena vojna posojila, v katerih so obsežena tudi sporna, ter podelil ravnateljstvu absolutorij, se ni ugovarjalo in tega razsodbi spodnjih instanc ne stavlja v dvom, pač pa je prizivna sodba naziranja, da je mogel biti protistatutarni podpis vojnih posojil saniran le po naknadnem sklepu ravnateljstva na redni seji, čemur pa z ozirom na zgoraj navedeno ni pritrdil, ker v vsakem primeru odobritev hranilničnega odbora nadomešča sklep ravnateljstva, ko je dotični posel podvržen pregledu odbora v njegovem delokrogu. Pritrditi je pa tudi reviziji, da je tožeča hranilnica od tožencev nabavljena posojila nesporno obdržala in z njimi dobičkanosno razpolagala, toraj ni dvoma, da je sledila rati-habicija tudi v tem smislu, (1916 odz.) in ne more vsled tega tožeča stranka proti tožencu radi tega nakupa uveljavljati nobenih zahtev iz razloga, da bi se bil izvršil v smislu pravil.

(Konec prihodnjic.)

Obiskujte

mestni muzej

v Cankarjevi ulici. Odprt vsako nedeljo od 10.—12. ure. Vstopnina 1 dinar.

RAZGLAS.

Podpisana direkcija razpisuje za zgradbo izmenjevalnega skladišča v Mariboru nastopna dela oziroma nabave pripadajočega materiala in sicer:

1. Zidarska dela
2. Tesarska „
3. Mizarska „
4. Ključavničarska „
5. Pleskarska „
6. Inštalacijska „

Podrobne informacije se poizvedo pri vzdrževalnem odseku za telegraf in telefon v Mariboru.

Kolekovane ponudbe je predložiti tekom 3 dni poštni direkciji (IV. odd.) v Ljubljani potom vzdrževalnega odseka za telegraf in telefon v Mariboru.

V Ljubljani, dne 17. junija 1923

1207

Direkcija pošte in telegrafa.

Galanterija

drobnina, trikotaža

Samo na debelo!

Gaspari & Faninger

Maribor 1042

Aleksandrova cesta 48.

Ne pozabi naročnino

Pristopajte

k Jugoslovenski

Matici.

: TRBOVELJSKA PREMOKOKOPNA DRUŽBA :

OGLAS.

50. redni občni zbor delničarjev Trboveljske premogokopne družbe, kateri se je vršil dne 1. junija 1923, je sklenil za poslovno leto 1922 izplačati dividendo Din. 25.— (dinarjev petindvajset) za delnico

od 11. junija t. l. in povišati delniško glavnico na SHS K 200.000.000.— (Din. 50.000.000.—) z izdajo 500.000 komadov na donosca glasečih se polno vplačanih delnic v nominalni vrednosti od SHS K 200.— (dinarjev petdeset).

V provedbi tega sklepa in v skladu z modalitetami emisije, katere so odobrene od obnove zhora ter upravnega sveta, daje se posestnikom sedaj v prometu nabavajočih se delnic pravica opcije, in sicer:

za vsakih 5 (pet) komadov starih delnic 2 (dve) novi delnici, kateri participirajo na poslovnem dobičku družbe od 1. januarja 1923 in sicer pod sledečimi pogoji:

1. za manjše kakor 5 (pet) starih delnic ne dajo se nikake pravice opcije, 2. pravica opcije ima se v času od 11. junija 1923 do vseh tega 25. junija 1923, ker se jo sicer izgubi, prijaviti v času poslovnih ur na sledečih mestih v Jugoslaviji: pri Slavenski banki d. d. v Zagrebu ter vseh njenih podružnicah in ekspoziturah: v Beogradu, Bjelovaru, Brodu n/S., Celju, Dubrovniku, Gornji Radgoni, Kranju, Ljubljani, Mariboru, Jesenicah, Murški Suboti, Osijeku, Rogaški Slatini, Sarajevu, Somboru, Sušaku, Šabacu, Sibeniku, Škofji Loki in Vršacu ter njeni afilaciji Jugoslovenski industrijski banki v Splitu.

Na Dunaju: pri Centralni evropski deželni banki (Zentral Europäische Länderbank) podr. na Dunaju.

V Parizu: Pri Banque des Pays de l'Europe Centrale.

V Ženevi: Pri Lombard, Odier & Cie., pri Darier & Co. in pri Union Financière de Genève.

Pravica opcije na Francoskem se zamore izvršiti še le po izpolnitvi po francoskih zakonih predpisanih formalnosti i. s. v. terminu, ki bo še pozneje razglašen.

3. Opcijski tečaj novih delnic znaša Din. 62.90 tel quel po kom., ter se ima takoj ob priliki prijave pravice opcije vplačati v gotovini, sicer se izgubi pravica opcije. Vplačilo se zamore izvršiti tudi na ta način, da se izroči dividendne kupone za poslovno leto 1922 i. s. s prepustitvijo 5 dividendnih kuponov v vrednosti a Din 25.— pro komad, tako da je s tem poravnana protivrednost dveh novih delnic. Za vplačilo v Avstriji je merodajna protivrednost po dnevnem tečaju v avstrijskih kronah.

4. Pri prijavi ima se predložiti plašče delnic ter priložiti dvojni seznam, v katerem so številke delnic vpisane v aritmetičnem redu. Formulacije teh seznamov izdajajo brezplačno vsa subskripcijska mesta.

5. O pologu plašča delnic, kakor tudi o izvršenem vplačilu izdajajo se blagajniška potrdila, katere se bodo v roku, ki se bo kasneje objavilo, zamenjala za odgovarjajoče nove delnice. Predloženi plašči starih delnic opremili se bodo z žigom, ki bo označen, da je pravica opcije izvršena, ter se bodo takoj vrnili strankam.

Novo delnice bo mogoče prevzeti samo pri onih podpisnih mestih, kjer se bo izvršila prijava pravice opcije.

Dunaj, dne 11. junija 1923.

1221

Trboveljska premogokopna družba.

Mihel Zevaco: KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.)

(6)

S trdno voljo je premagal ganotie, katero se ga je nepremagljivo polastilo.

Ko je čutil, da mu je glas postal dokaj miren, je zopet spregovoril:

»Gospa, — vaše obnašanje mi priča, da mislite, da ste zahtevali od mene velike žrtve. — Da je žrtev, — tega ne bom tajil, — ljubil sem vas, — od trenutka, ko sem se na planjavi postavil med vas in grofa du Barry — od tistega trenutka sem vas ljubil. — Blazno je bilo, — midva nisva vstvarjena drug za drugega. — In jaz to blaznost tudi lahko premagam. — Sicer pa niso naša vojaška srca dostopna za dolgotrajne strasti. — Življenje na bojnem polju, neprilike vojaškega življenja nudijo dovolj razvedrila. — Če bi vam sedaj rekel, da sem vas pozabil, bi mi ne verjeli, — ali jaz vas lahko zagotovim, da v meni ne ostaja ničesar grenkega v spominu na ta sestanek in žrtev pač ni tako velika, kakor si jo vi predstavljate. — Govorite tedaj prosto, — povejte mi, kako bi mu bilo mogoče rešiti njega veličanstvo, našega kralja!«

»O, velikodušno bitje!« — je vzklik-

nila Ivana globoko ginjena. — »Ali morate misliti, da me s tem presenite in me prekosite v plemenitosti? — Vitez, — ne govoriva več o tem, — to je snov, ki je za vas pregrozna in o kateri ne morem dalje govoriti. — Pozabiva, kar sem rekla v hipni nepremišljenosti.«

»Vi, gospa, mi torej nočete povedati, kaka nevarnost preti kralju?«

»Ne, vitez, ne, — vi najpopolnejši prijatelj, katerega sem le v svojem samoljubju mogla užaliti.«

»V tem slučaju pa prisegam, — je povzel hladno d' Assas, — da grem naravnost v grad.«

»D' Assas,« — je vztrepetala Ivana, — pustim vzbuditi kralja in mu rečem, da mu je ogroženo življenje.«

»Vi ne pojdete od tod!« —

— in ker mi bo nemogoče povedati, kake vrste nevarnost mu grozi, bo gotovo dvomljivo razumel moje obnašanje. — In to — skupno z dogodkom na versailleski cesti —

Ivana je obupno vzkliknila. — Spoznavati je začela, da bi d' Assasov korak povzročil katastrofo. —

»Vi torej — hočete?« — je prestrašeno izpraševala.

»Da, hočem,« — je trdno odvrnil d' Assas. —

»Poslušajte torej!« —

Hipno se je zbrala, da zedini in spravi v red kaotične svoje misli, da si pomiri utripajoče srce. — Pretresen, vendar navidezno miren je d' Assas pričakoval. —

Ivana mu je v kratkih besedah povedala, kaj se je pripetilo v oni hišici, —

da je odpotovala Suzana, da je došla nova sobarica, kaj ji je le-ta — Julija — povedala, ono skrivnostno njeno pripovedovanje, — njena čudna izpoved. — Treba je torej, da se na vsak način poda kralju, da se mu zabrani iti v ono hišico za drevesi, kjer gotovo zarota čaka, da ga uniči. —

D' Assas je z globoko pazljivostjo poslušal. — Razumel je, — oziroma domneval, da razume, kaj hoče zarota od kralja, kaj naj sploh pomeni. —

Resnica si je po malem gradila pot v njegovem razumu, — in on sam je — nevedoma — pripravljal in služil zanj, ki je imela namen uničiti kralja in ki je bila le del mahinacij, katere je vodil gospod Jakob. —

Tedaj je pa tudi takoj — in na pravilni poti —

»Gospa,« — je izpregovoril, — zdi se mi res, da preti kralju velika nevarnost. — In jaz imam še več vzrokov, da se tega bojim, — kot vi. — Treba je, da se kralja obvesti, še predno mine ena ura, in to se bo zgodilo.«

»Ah, — kako naj se vam zahvalim?« — je zajecjala Ivana. — »Žal, da ste vi s svojim ponosom nad vsako hvalo, nad vsako hvaležnostjo.«

»Kar se vas tiče, gospa,« — je nadaljeval, kot da ni slišal njenih besed, — »ko se vrnem iz gradu, pridem po vas, kajti tukaj ne morete ostati, in povedem vas, kamor vam drago, da se slednjič poslovim od vas. — Kar pa tiče kralja — — —«

Pri teh besedah je d' Assas umolknil.

Kot da mora zarijoveti silne bolečine, za je stisnilo v srce. —

Ali njegova beseda je dala povoda novi ideji Ivane. — Pobeljala je, pa za hip obstala, hotoč vstaviti burno vtrpanje srca. —

Gotovo sta bila d' Assas in Ivana vredna drug drugega. —

Gotovo pa je bila velika nesreča za Ivano, da je bila od svojih bližnjikov nekako napeljana, da je vzljubila kralja. — Ideja, ki se ji je porodila v duši, je bila istočasno velika, lepa in plemenita, kakor vdanost d' Assasa. —

Le-ta se je po zadnjih besedah mirno in hladnokrvno pripravljala, da odide. —

Ogrnil se je s plaščem ter se je pa poslednjič — tresočih ustnic in lesketajočih oči — obrnil do Ivane. —

»Kar se tiče kralja...« — je ponovil. Ivana ga je prijala za roki. —

»Ne končajte,« — je tresoč se rekla. »Poslušajte me. — Vidim, da trpite, vem, kaj si predstavljate. — Ali — dobro tedaj, — vedite, da ni Ludvik XV. za mene nič drugega kot francoski kralj.«

»To vem,« — je odvrnil ječljaje vitez d' Assas. —

»Dovolite mi, da dokončam. — Rekla sem vam, da me ne bode prekosil v plemenitosti in dokažem vam to. — Da, d' Assas, jaz ljubim kralja, — ali čeprav to, kar čutim za vas ni ljubezen, vendar čutim v vaši bližini sladkost in čistost mlade duše, ki mi blaži življenje; posebno pa še v tem trenutku me navdaja groza, da bi sprejela vašo žrtev, ne da bi vam dokazala, da sem je tudi vredna.«

BREZ SLADKORJAI
Brez kisa! Brez salicila!
Sploh brez vsakega dodatka se lahko s konzervnimi steklenicami in aparatom napravi brez truda vse vrste okusnih, zdravih in cenih domačih konzerv.

REX
V. REX vkuhanе jagode, črešnje, hruške, češnje, jabolke, sploh vse vrste sadja se hranijo pri neizpremenjenem naravnem okusu in največji zdravilni vrednosti brez vsakega dodatka leta in leta. Ravnotako se ohrani za nedogledni čas vsak drug živež, posebno vse sočivje, (fižol, grah i. t. d.), meso, klobase, pastete, gobe, ribe i. dr.

Po tovarniških cenah priporoča:
IVAN KOVAČIČ, Maribor, Koroška cesta 10
trgovina stekla in porcelana. Na veliko in malo.
Velika zaloga vsakovrstnega stekla, fižol, ogledal, porcelana in kamenine, svetiljke, kakor vseh v steklarsko stroko spadajočih predmetov po najnižji ceni.

Nogavice
Kupite najcenejše pri trrdki
Anica Traun, Maribor
Grajski trg 1. 1179

Križevska opekarna
A. Lumir & drug, Ljubljana
nudi 322
vsakovrstno prima
opeko
po konkurenčnih cenah.
Pisarna: Ljubljana, Prule 19.

FOTO-ATELJE MAKART
Samo Gosposka ulica 27, nasproti hotela pri „Zamorcu“ neprenehoma od 8. ure zjutraj do 20. ure zvečer odprt. — Ob nedeljah in praznikih od 8. ure do 12. ure. — Slikanje skupin za šole, maturante itd. — Slika se tudi izven ateljeja. 1222

Prva jugoslovenska tovarna žaluzij, rolet, lesenih in jeklenih oboknic **G. Skrblića** naslednika

Bratje Vidaković — Zagreb
Tel. 4—92, 23—19 1090 6—3 ILICA br. 40
Izdeluje vse vrste rolet, na pr. jeklene, lesene, platnene, pletene, rešetke, solnčne plahte in vse sem spadajoče dele. Zahtevajte cenike in proračune. Iščemo zastopnike.

Osnovana 1889

Gostilna „Pri treh ribnikih“
vsako nedeljo in praznik **salonski koncert.** Za gorka in mrzla jedila kakor izvrstna vina in vedno sveže pivo je dobro preskrbljeno. 1218
Za obilen obisk se priporoča **K. Prinčič,** gostilničar.

Trgovci! Gostilničarji!
Poskusiti enkrat naročiti zajamčeno sladke **plemenite rože paprike**
v juta-vrečicah po 5, 10, 15, 20 kg za ceno 60 dinarjev za 1 kg.
Razpošilja po pošti s povzetjem takoj
G. P. PRODANOVIĆ, paprika-eksport, Novisad, Vojvodina

Slavenska banka d. d., Zagreb
Podružnica Maribor,
Aleksandrova cesta števil. 11

Delniška glavnica Din 50,000.000—
in rezerve preko Din 12,500.000—
Vloge čez Din 125,000.000—

Podružnice:
Beograd, Bjelovar, Brod n/S., Celje, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Ljubljana, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Velikovec, Vršac.

EKSPozITURE:
Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agencija: Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

AFILIACIJE:
Ljubljana: Slovenska banka.
Split: Jugoslovenska industrijska banka d. d.
Budapest: Balkan Bank r. t., Vaci utca 35.
Wien I.: Bankhaus Milan Robert Alexander, Augustinerstrasse 8. 453

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje

BELI TEDEN

V času od 18. do vključno 23. junija prodajam **bele platnene čevlje za dame** v moderni, koničasti, luksuzni izvedbi, **mesto 255 Din po Din 190, bele platnene nizke čevlje za dame,** široka oblika, luksuzna izvedba, **mesto Din 200 po Din 150, bele platnene čevljičke za dame z 1 zaponko,** luksuzna izvedba **mesto Din 175 po Din 150, sandali, z dvakrat šivanimi,** dvojnimi podplati 5% cenejši.

Oglejte si našo bogato izložbo! 1214

Veletrgovina čevljev Kosta Vukasinović
Aleksandrova cesta 13 — Telefon 137

VABILO

drugemu občnemu zboru

Splošne stavbene družbe

kateri se viši

dne 7. julija 1923 predpoldan ob 10. uri v pisarniških prostorih družbe, Aleksandrova c. 12.

P. n. člani se vabijo, da položijo svoje delnice v smislu statuta najmanj 8 dni popreje pri Jadranski banki Ljubljana, Ljubljanski kreditni banki Ljubljana, Zadrugi gospodarski banki Ljubljana, Prvi hrv. štedionici Zagreb, ali pri njih podružnicah v Mariboru, oziroma pri Zemaljski banki v Beogradu.

S P O R E D : 1199

1. Poslovno poročilo, odobritev bilance za leto 1922 in poročilo nadzornega sveta ter sklepanje o tem.
2. Nove volitve v upravni svet.
3. Volitev nadzornega sveta in namestnikov.
4. Slučajnosti.

Splošna stavbena družba v Mariboru.

Karlo Jetzbacher d. d.

ZAGREB, Vlaška ulica 25. Telefón 4-90.

Mi zastopamo že nekaj časa najbolj znano tvornico

Automat. Guß-Stahlkugel Fabrik

6-1 vorm. Fr. Fischer 1190

ter dobavljamo vse vrste in velikosti

ležajev (Kugellager)

postavno skladišče Zagreb po brezkonkurenčnih cenah.

ZAHTEVAJTE PONUDBE!

Kataloge pošiljamo interesantom brezplačno.

Novo! Novo!

Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, nahrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri 2595

JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.

J. TRPIN

NAJCENEJŠA

MANUFAKTURA

MARIBOR GLAVNI TRG 3

Kompletan KINO inventar

s kompl. Gaumontaparatom, 4 PHS benčinagregatom z dinamom brez magneta in izparilnika (Vergaser), pianino, 2 el. peči, nad 200 bukovih zaklopnih stolov i.t.d. i.t.d.

SE PRODA na javni dražbi

dne 19. junija ob 11. uri dopoldne v skladišču Javnega skladišča in prevozne družbe d. d. v Celju, Savinjsko nabrežje (carinarna).

2-2 Izklicna cena 45.000 Din. 1205

Mala oznanila.

Trgeviski pomečnik (grosist), galanterist, la starejša samostojna moč, želi sedanje mesto spremeniti. Cenji. ponudbe na naslov Oblak. Maribor, Tržaška cesta št. 20. 1207

Moško kolo (Puch) na prodaj. Cankarjeva ulica št. 15, II. nad., levo. 1219

Mornarska obleka skoro nova, bela suknja, postelja in razne druge stvari na prodaj. Krčevina št. 203/II, vrata 13. 1216

Dobro ohranjeno damsko kolo se ceno prodaj. Naslov v upravi. 1211

Omar za obleke iz trdega lesa, postelja z vložkom, nočna omarica na prodaj. Koroska cesta 50, branjarja. 1220

Kompletna spalnica in kuhinja ter razne stvari na prodaj. Gregorčičeva ulica 24, III. nad. 1213

Dobro ohranjeni glasovir se ceno prodaj. Židovska ulica 1, I. nad. 1212

Stiskalnica za seno in motorne kolo na prodaj. Meljska cesta 56. 1215

Proda se takoj dvonadstropna hiša pri kolodvoru na Aleksandrovi cesti. Ponudbe na poštini predal 2, Maribor 1209

Higijenična brivnica se vsem priporoča. Prvovrstna pestrežba. Vjekoslav Gjurin, Jurčičeva ulica 9. 1850

Po ceni, lepo in hitro se izdelujejo obleke vseh velikosti po meri za gospe in dečke pri F. Vadnu, Wildenrainerjeva ulica 6. Podpirajte slovenske krojače! 1074 4-3

Prvovrstna čevljarska delavnica R. Monjac, Maribor, Jurčičeva ulica 9, sprejema vse vrste naročil po meri in vsakovrstna čevljarska popravila. Cene zmerno. Postrežba solidna. 1118 30-4

Čepice po neverjetno nizkih cenah, perilo, kravate, nogavice in ostalo medno blago priporoča nova modna trgovina B. Veselinović & Komp., Maribor, Gosposka ulica 26. 974 6-6

Vrtne garniture ter posamezne komade, enako tudi druge pletene izdelke, potne košare itd., parfumerija, nogavice, bombaz in razno drobnino priporoča po konkurenčni ceni tvrdka I. Baloh. Grajski trg 3. 1184 10-2

Stara sedla, civilna in oficirska, kupuje Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1203 4

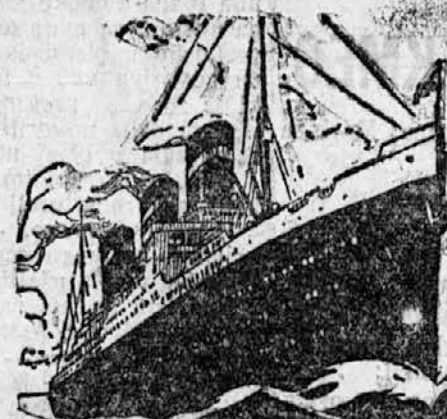
Ali ste že preskrbljeni s knjigo „Babilonska uganka“? Dobi se skoraj v vseh knjigarnah. Za isto se iščejo tudi gospodje, ki bi jo predstavili proti primernemu honorarju na angleški, francoski, italijanski in ruski jezik. Naslov v upravi lista. 1197 7-2

Lepa meblirana soba se takoj odda Zemljič, Korosčeva ulica št. 7. 1210

Sprejme se dostojnega gospoda na hrano in stanovanje. Naslov pove uprava. 1208

Dalmatinska vina, pristna, najboljša kakovosti, se dobe po najnižjih cenah edinele pri Josipu Povednik, Vojašniška ulica 4, pod dravskim mostom. Maribor. 1204 2-2

Prodaj dvonadstropno hišo z dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom v Mariboru, Koroska cesta 39. Kupec dobi takoj stanovanje, trgovino in skladišče v posest. 1189 1

PARNIK

66 LEVIATHAN 99

59.956 br. reg. ton.

691

Najmodernejši, največji in najrazkošnejši oceanski parnik Vse, kar zmora znanost, denar in iznajdljivost, je vteleseno v tem čudovitem parniku. Brezprimerna udobnost v vseh razredih.

Prvo potovanje v NEWYORK 17. julija 1923 potem 7. in 28. avgusta, 18. septembra, 8. in 29. oktobra itd. vsake tri tedne ob torkih iz Southampton-Cherbourg. Podrobnosti na nižje naved. naslovih.

BREMEN - NEW-YORK

Direktna zveza s sijajnimi ameriškimi vladnimi parniki. Neprekosljivi na udobnosti, snagi in prvovrstni oskrbi. Hitre in varne ladje

„George Washington“, „President Fillmore“, „President Harding“, „President Roosevelt“, „America“, „President Arthur“

Zahtevajte podrobnejša pojasnila in plovno listo št. 221.

Najugodnejša prilika za prevoz tovarov.

UNITED STATES LINES

Generalno zastopstvo za Jugoslavijo:

Beograd, Palata beogradske zadruge. — Podružnica v Ljubljani: Zadruga zveza v Ljubljani.

Ant. Rud. Legat-ovo zasebno učilišče za strojepisje in stenografijo Maribor

Prva in edina strokovna šola za strojepisje in stenografijo v Mariboru.

Začetek tečajev dne 2. julija.

Vpisovanje in pojasnila v trgovini s pisalnimi stroji Ant. Rud. Legat, Maribor, Slovenska ulica 7, telefon 100, od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. 1140 10-8

Sodnijsko zaprisežen strokovnjak

Odlikovan z zlato kolajno

NAZNANILO.

P. n. občinstvu vljudno naznanjam, da sva otvorila na Rotovškem trgu 3, vhod Slomškov trg 6.

tapetništvo, zalogo pohištva in mizarstvo ter lasne delavnice

in izdelujemo: kompletne opreme za spalne, jedilne, gospodske, delniške, lonske sobe; posamezne komade: omare, postelje, mize, kredence, otomane, divane, fotelje, garniture, žimnice, odeje, rolete itd., polaganje linoleuma, tapetiranje sob. POPRAVILA mizarstva in tapetniška se okusno in solidno izvršujejo ter po zmerni ceni zaračunajo. — Načrti in vzorci na zahtevo.

Priporočamo se za mnogoštevilna naročila in beležimo z najodličnejšim spoštovanjem

JAGODIČ & SAJKO, tapetništvo, mizarstvo

Rotovški trg 3, MARIBOR Slomškov trg 6

3-1163

ARKO COGNAC MEDICINAL

2175